

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกากฝรั่ง

Product Development from Guava Pulp

โดย

นางสาวณัฐธยาน์ ดารุเทพ รหัสประจำตัว 41044397
นางสาวนันทชพร ณัฐวัฒนานนทน์ รหัสประจำตัว 41044409
นางสาวอาภาภรณ์ ภูมิไชย รหัสประจำตัว 41044443

ได้รับการพิจารณาเห็นชอบจาก

..... โขนา- สัตยสิน ..... 20 / มี.ย. / 45

(อ.ชมพูนุท สีห์โสภณ)

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกากฝรั่ง
(Product Development from Guava Pulp)

T096652

นางสาวณัฐธยาน์ ดารุเทพ รหัสประจำตัว 41044397

นางสาวนันท์ชพร ณัฐพัฒนานนทน์ รหัสประจำตัว 41044409

นางสาวอาภาภรณ์ ภูมิไชย รหัสประจำตัว 41044443

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต
ภาควิชาอุตสาหกรรมเกษตร โครงการคณะอุตสาหกรรมเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2545

๑๓.

๐๖ ๓๔ ๙ ๓

๒๕๔๕

เลขหมู่.....96652
เลขทะเบียน.....4 JUN 2003
วัน เดือน ปี.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นางสาวณัฐธยาน์ คารุเทพ, นางสาวนันทัชพร ฉวีวัฒนานนทน์ และนางสาวอากาศกรณ์ ภูมิไชย์ :
 การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกากฝรั่ง (Product Development from Guava Pulp) ภาควิชาอุตสาหกรรม
 เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
 อาจารย์ที่ปรึกษา : อ. ชมพูนุท สีห์โสภณ : กรรมการอาจารย์ที่ปรึกษา : อ. ประพันธ์ ปิ่นศิริโรดม.
 อ. ปรียาพร เขียวขำ : 88 หน้า

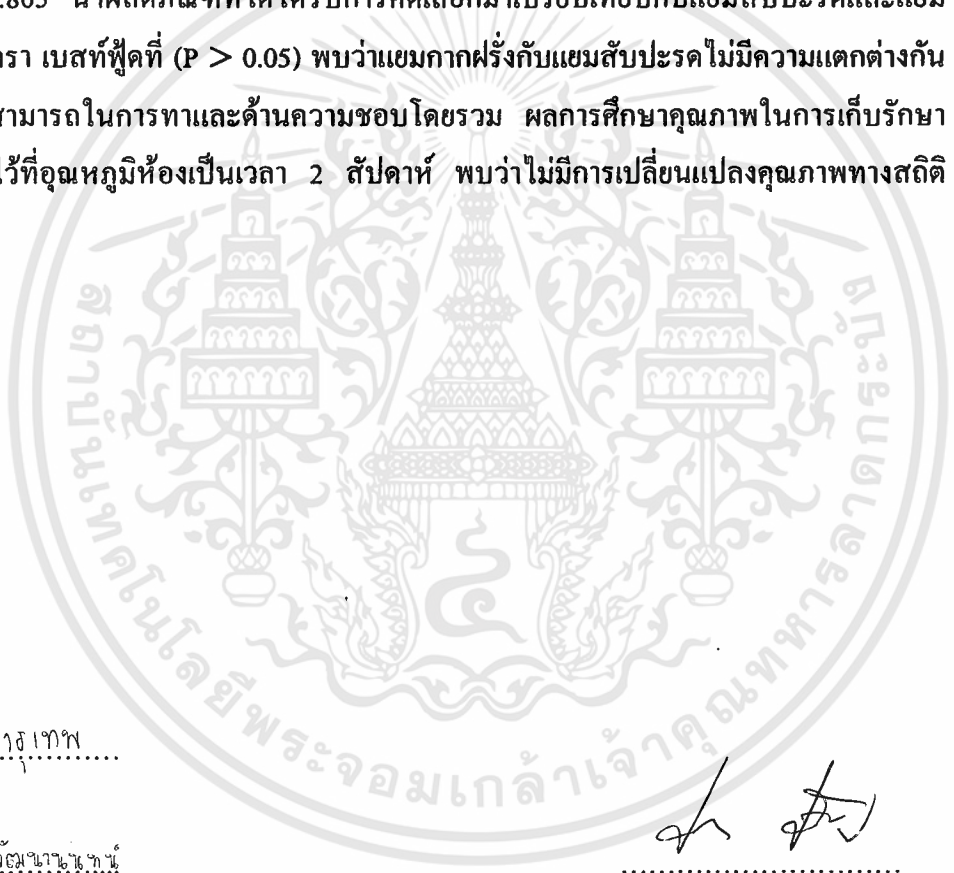
บทคัดย่อ

การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกากฝรั่งได้ทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์ คือ กากฝรั่งกวนปรุงรสและ
 แยมจากกากฝรั่ง จากการวิเคราะห์คุณภาพทางเคมีของกากฝรั่งที่ผ่านการแยกเมล็ดแล้วนำไปฆ่าเชื้อ
 ด้วยไอน้ำร้อนอุณหภูมิ 95 องศาเซลเซียส นาน 30 วินาที พบว่า %ความชื้น เท่ากับ 89.77% และ pH
 เท่ากับ 3.67

ผลิตภัณฑ์กากฝรั่งกวนปรุงรส กัดเลือกสูตรที่เป็นที่ยอมรับ ($P > 0.05$) โดยแปรผันปริมาณ
 กากฝรั่ง 3 ระดับ คือ 1000, 1100 และ 1200 กรัมของสูตรพื้นฐาน พบว่าปริมาณ กากฝรั่ง 1100 กรัม
 ของสูตรพื้นฐาน (คิดเป็น 50.74% ของน้ำหนักทั้งหมด) เป็นปริมาณที่เหมาะสม จากนั้นทำการแปร
 ผันปริมาณน้ำตาล 3 ระดับ คือ 600, 625 และ 650 กรัมของสูตรพื้นฐาน พบว่าปริมาณน้ำตาลที่
 เหมาะสมคือ 625 กรัมของสูตรพื้นฐาน (คิดเป็น 28.50% ของน้ำหนักทั้งหมด) และทำการแปรผัน
 เวลาในการกวน 3 ระดับ คือ 65, 70 และ 75 นาทีของสูตรพื้นฐาน พบว่าที่เวลา 65 นาทีของสูตรพื้น
 ฐานเป็นเวลาที่เหมาะสม จากนั้นนำผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคัดเลือกมาทดสอบคุณภาพทางเคมีได้
 %Acidity เท่ากับ 0.048, pH เท่ากับ 3.67 และ a_w เท่ากับ 0.337 ทำการศึกษาคุณภาพในการเก็บรักษา
 เมื่อเก็บรักษาไว้ที่อุณหภูมิห้องเป็นเวลา 2 สัปดาห์ พบว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงคุณภาพทางสถิติ
 ($P > 0.05$)

ผลิตภัณฑ์แยมจากฝรั่ง ทำการคัดเลือกสูตรที่เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค ($P > 0.05$) โดย
 แปรผันปริมาณน้ำตาลและน้ำอวกเป็น น้ำตาล 3 ระดับ คือ 40, 50 และ 60 กรัมของสูตรพื้นฐาน
 น้ำ 2 ระดับ คือ 14 และ 16 กรัมของสูตรพื้นฐาน พบว่าปริมาณน้ำตาล 50 และน้ำ 14 กรัมของสูตร

พื้นฐาน (คิดเป็นปริมาณน้ำตาล 45.67% และน้ำ 12.77% ของน้ำหนักทั้งหมด) เป็นปริมาณที่เหมาะสม จากนั้นทำการแปรผันปริมาณกรดซิตริก 3 ระดับ คือ 0.25, 0.3 และ 0.35 กรัมของสูตรพื้นฐาน พบว่าปริมาณกรดซิตริกที่เหมาะสมคือ 0.25 กรัมของสูตรพื้นฐาน (คิดเป็น 0.23% ของน้ำหนักทั้งหมด) และทำการแปรผันปริมาณเพคติน 3 ระดับ คือ 0.38, 0.40 และ 0.45 กรัมของสูตรพื้นฐาน พบว่าปริมาณเพคตินที่เหมาะสมคือ 0.38 กรัมของสูตรพื้นฐาน (คิดเป็น 0.35% ของน้ำหนักทั้งหมด) เมื่อนำผลิตภัณฑ์มาวิเคราะห์ทางเคมี พบว่า %Acidity เท่ากับ 0.072, pH เท่ากับ 3.52 และ a_w เท่ากับ 0.865 นำผลิตภัณฑ์ที่ได้ได้รับการคัดเลือกมาเปรียบเทียบกับแฮมสับประรดและแฮมสตรอเบอร์รี่ ตรา เบสท์ฟู้ดที่ ($P > 0.05$) พบว่าแฮมกากฝรั่งกับแฮมสับประรดไม่มีความแตกต่างกันในด้านความสามารถในการทาและด้านความชอบโดยรวม ผลการศึกษาคุณภาพในการเก็บรักษาเมื่อเก็บรักษาไว้ในอุณหภูมิห้องเป็นเวลา 2 สัปดาห์ พบว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงคุณภาพทางสถิติ ($P > 0.05$)

ผู้รายงาน ภาสเทพ .....

.....

อภิวรรณ ภูมิไธสง .....

ลายเซ็นนักศึกษา

.....

ลายเซ็นอาจารย์ที่ปรึกษา

.....

.....

ลายเซ็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษ เรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกากฝรั่งนี้ จะไม่สามารถสำเร็จลงได้โดยถ้าขาดความเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดตั้งแต่เริ่มปัญหาพิเศษจนถึงรูปเล่มรายงานเสร็จสมบูรณ์โดยไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ของอาจารย์ชมพูนุท สีห์โสภณ และคำแนะนำในการวิเคราะห์คุณภาพทางเคมี ของอาจารย์ประพันธ์ ปิ่นศิโรตม แนวทางในการทำการทดลอง ของอาจารย์ปริยาพร เขียวจำ ทุนทรัพย์และกำลังใจจากคุณพ่อ คุณแม่ รายงานเรื่องแยมจากกากฝรั่งที่พี่น้องนำมาให้ เบิ่งค์ ดัน เพื่อนห้อง 106 หอชมพูนุ และเพื่อนห้อง 304 หอกมลที่ให้ความอนุเคราะห์เครื่องคอมพิวเตอร์ และเครื่องปริ้นท์ เเบญที่อุตสาหกรรมเกษตรทุกคนที่มีส่วนร่วมในการทดสอบคุณภาพทางประสาทสัมผัส และอีกหลายคนที่ไม่ได้กล่าวถึงในที่นี้ และบุคคลสำคัญที่จะขาดไม่ได้ คือ แยมใหญ่ และโอปอว์ ผู้ร่วมทำปัญหาพิเศษ ที่แม้จะมีเรื่องขัดข้องใจกันบ้าง แต่ก็สามารถประคับประคองน้ำใจ และทำงานปัญหาพิเศษนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณในความอดทน และความมีน้ำใจของท่าน และขอให้ผลบุญนี้ดลบันดาลให้ทุกท่านพบแต่ความสุขความเจริญตลอดไป

ณัฐธยาน์ คารุเทพ

นันทัชพร ณัฐวัฒนานนทน์

อาภาภรณ์ ภูมิไชย

20 มีนาคม 2545

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

รายงานปัญหาพิเศษฉบับนี้แนะนำเสนอเกี่ยวกับแนวทางในการนำกาแฟที่เหลือจากกระบวนการผลิตน้ำฝรั่งของบริษัท นูบูน จำกัด มาทำเป็นผลิตภัณฑ์ เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่กาแฟ โดยนำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์สองชนิดคือ กาแฟกวนปรุงรส และแยมจากกาแฟ ประกอบด้วยแนวทางวิธีการ ในการหาสูตรที่เหมาะสมในการผลิตผลิตภัณฑ์

หากรายงานฉบับนี้มีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใด ผู้จัดทำกราบขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย และยินดีน้อมรับคำแนะนำเพื่อปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

คณะผู้จัดทำ
20 มีนาคม 2545

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
คำนำ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาคผนวก	ช
สารบัญตารางภาคผนวก	ซ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 วารสารปริทัศน์	2
2.1 ฝรั่งเศส	2
2.2 กากฝรั่ง	4
2.3 การกวน	4
2.4 ส่วนประกอบสำคัญของกากฝรั่งกวนปรุงรส	5
2.5 แยม	7
บทที่ 3 อุปกรณ์และวิธีการทดลอง	16
3.1 วัสดุดิบ	16
3.2 สารเคมี	16
3.3 อุปกรณ์	16
3.4 วิธีการทดลอง	17
บทที่ 4 ผลการทดลองและวิจารณ์ผลการทดลอง	21
4.1 กากฝรั่ง	21
4.2 กากฝรั่งกวนปรุงรส	21
4.3 แยมกากฝรั่ง	28
บทที่ 5 สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ	37
5.1 กากฝรั่งกวนปรุงรส	37
5.2 แยมกากฝรั่ง	37
5.3 ข้อเสนอแนะ	38
เอกสารอ้างอิง	39
ภาคผนวก	40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางแสดงองค์ประกอบทางเคมีของกากฝรั่ง	4
2	ตารางแสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของกากฝรั่ง	5
3	ตารางแสดงค่า a_w ของสารละลายน้ำตาลซูโครส	7
4	ค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์คุณภาพทางเคมีของกากฝรั่งหลังจากการแยกเมล็ด	21
5	คะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางประสาทสัมผัสเมื่อใช้ปริมาณกากฝรั่งที่แตกต่างกันในการผลิตกากฝรั่งกวนปรุงรส	22
6	คะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางประสาทสัมผัสเมื่อใช้ปริมาณน้ำตาลทรายที่แตกต่างกันในการผลิตกากฝรั่งกวนปรุงรส	23
7	คะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางประสาทสัมผัสเมื่อใช้เวลาในการกวนที่แตกต่างกันในการผลิตกากฝรั่งกวนปรุงรส	25
8	คะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางประสาทสัมผัสเมื่อทำการเก็บรักษากากฝรั่งกวนปรุงรสเป็นเวลา 2 สัปดาห์ที่อุณหภูมิห้อง	27
9	ค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์คุณภาพทางเคมีของกากฝรั่งกวนปรุงรส	28
10	คะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางประสาทสัมผัสเมื่อใช้ปริมาณน้ำตาลทรายและน้ำที่แตกต่างกันในการผลิตแยมกากฝรั่ง	29
11	คะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางประสาทสัมผัสเมื่อใช้ปริมาณกรดซิตริกที่แตกต่างกันในการผลิตแยมกากฝรั่ง	30
12	คะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางประสาทสัมผัสเมื่อใช้ปริมาณเพคตินที่แตกต่างกันในการผลิตแยมกากฝรั่ง	32
13	คะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางประสาทสัมผัสเปรียบเทียบคุณภาพของแยมกากฝรั่งกับแยมที่มีขายในท้องตลาด	34
14	คะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางประสาทสัมผัสเมื่อทำการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์แยมกากฝรั่งเป็นเวลา 2 สัปดาห์ที่อุณหภูมิห้อง	35
15	ค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์คุณภาพทางเคมีผลิตภัณฑ์แยมกากฝรั่งและผลิตภัณฑ์แยมในท้องตลาด	36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาคผนวก

	หน้า
ภาคผนวก ก	41
ภาคผนวก ข	47
ภาคผนวก ค	87

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่		หน้า
1	ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์ กากฝรั่งกวนปรุงรสโดยการศึกษาปริมาณกากฝรั่ง ที่เหมาะสมของปัจจัยด้านความสม่ำเสมอของผงบววย	47
2	ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์ กากฝรั่งกวนปรุงรสโดยการศึกษาปริมาณกากฝรั่งที่ เหมาะสมของปัจจัยด้านความแข็ง	48
3	ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์ กากฝรั่งกวนปรุงรสโดยการศึกษาปริมาณ กากฝรั่งที่เหมาะสมของปัจจัยด้านความเหนียว	49
4	ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์ กากฝรั่งกวนปรุงรสโดยการศึกษาปริมาณกากฝรั่งที่ เหมาะสมของปัจจัยด้านการละลายในปาก	50
5	ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์ กากฝรั่งกวนปรุงรสโดยการศึกษาปริมาณน้ำตาล ที่เหมาะสมของปัจจัยด้านความสม่ำเสมอของผงบววย	51
6	ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์ กากฝรั่งกวนปรุงรสโดยการศึกษาปริมาณน้ำตาลที่ เหมาะสมของปัจจัยด้านแข็ง	52
7	ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์ กากฝรั่งกวนปรุงรสโดยการศึกษาปริมาณน้ำตาล ที่เหมาะสมของปัจจัยด้านเหนียว	53
8	ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของ ผลิตภัณฑ์กากฝรั่งกวนปรุงรสโดยการศึกษาปริมาณน้ำตาลที่ เหมาะสมของปัจจัยด้านความหวาน	54
9	ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์กากฝรั่ง กวนปรุงรสโดยการศึกษาปริมาณน้ำตาลที่เหมาะสมของ ปัจจัยด้านการละลายในปาก	55

ตารางภาคผนวกที่		หน้า
10	การทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์กากฝรั่ง ปรุงรส โดยการศึกษาเวลาในการกวนที่เหมาะสมของปัจจัย ด้านความสม่ำเสมอของผงบิว	56
11	ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์กากฝรั่ง กวนปรุงรส โดยการศึกษาเวลาในการกวนที่เหมาะสมของ ปัจจัยด้านความแข็ง	57
12	ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์กากฝรั่ง กวนปรุงรส โดยการศึกษาเวลาในการกวนที่เหมาะสมของ ปัจจัยด้านความเหนียว	58
13	ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์กากฝรั่ง กวนปรุงรส โดยการศึกษาเวลาในการกวนที่เหมาะสมของ ปัจจัยด้านความหวาน	59
14	ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์กากฝรั่ง กวนปรุงรส โดยการศึกษาเวลาในการกวนที่เหมาะสมของ ปัจจัยด้านการละลายในปาก	60
15	ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์กากฝรั่ง กวนปรุงรส โดยการศึกษาคุณภาพในการเก็บรักษาของ ปัจจัยด้านความสม่ำเสมอของผงบิว	61
16	ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์กากฝรั่ง กวนปรุงรส โดยการศึกษาคุณภาพในการเก็บรักษาของปัจจัย ด้านความแข็ง	62
17	ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์กากฝรั่ง กวนปรุงรส โดยการศึกษาคุณภาพในการเก็บรักษาของปัจจัย ด้านความเหนียว	63
18	ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์กากฝรั่ง กวนปรุงรส โดยการศึกษาคุณภาพในการเก็บรักษาของปัจจัย ด้านความหวาน	64
19	ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์กากฝรั่ง กวนปรุงรส โดยการศึกษาคุณภาพในการเก็บรักษาของปัจจัย ด้านการละลายในปาก	65

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
20 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์แยม กากฝรั่ง โดยการศึกษาอัตราส่วนระหว่างน้ำตาลทรายและน้ำ ปัจจัยด้านสี	66
21 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์แยม กากฝรั่ง โดยการศึกษาอัตราส่วนระหว่างน้ำตาลทรายและน้ำ ปัจจัยด้านความสามารถในการทา	67
22 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์แยม กากฝรั่ง โดยการศึกษาอัตราส่วนระหว่างน้ำตาลทรายและน้ำ ปัจจัยด้านความหวาน	68
23 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์แยม กาก ฝรั่ง โดยการศึกษาอัตราส่วนระหว่างน้ำตาลทรายและน้ำ ปัจจัยด้านความแน่นเนื้อ	69
24 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์แยม กากฝรั่ง โดยการศึกษาปริมาณกรดซิตริกที่เหมาะสมปัจจัย ด้านสี	70
25 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์แยม กากฝรั่ง โดยการศึกษาปริมาณกรดซิตริกที่เหมาะสมปัจจัยด้าน ความสามารถการทา	71
26 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์แยม กากฝรั่ง โดยการศึกษาปริมาณกรดซิตริกที่เหมาะสมปัจจัย ด้านความเปรี้ยว	72
27 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์แยม กาก ฝรั่ง โดยการศึกษาปริมาณกรดซิตริกที่เหมาะสมปัจจัยด้าน ความหวาน	73
28 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์แยมกาก ฝรั่ง โดยการศึกษาปริมาณกรดซิตริกที่เหมาะสมปัจจัยด้าน ความแน่นเนื้อ	74
29 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์แยม กากฝรั่ง โดยการศึกษาปริมาณเพคตินที่เหมาะสมปัจจัยด้านสี	75

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
30 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์แยม ภาคฝรั่งโดยการศึกษาปริมาณเพคตินที่เหมาะสมปัจจัยด้าน ความสามารถการทา	76
31 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์แยม ภาคฝรั่งโดยการศึกษาปริมาณเพคตินที่เหมาะสมปัจจัยด้าน ความเปรี้ยว	77
32 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์แยม ภาคฝรั่งโดยการศึกษาปริมาณเพคตินที่เหมาะสมปัจจัยด้าน ความหวาน	78
33 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์แยม ภาคฝรั่งโดยการศึกษาปริมาณเพคตินที่เหมาะสมปัจจัยด้าน ความแน่นเนื้อ	79
34 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสการเปรียบเทียบคุณภาพ ของแยมภาคฝรั่งกับแยมที่มีขายในท้องตลาดปัจจัยด้าน ความสามารถในการทา	80
35 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสการเปรียบเทียบคุณภาพ ของแยมภาคฝรั่งกับแยมที่มีขายในท้องตลาดปัจจัยด้านความ ชอบโดยรวม	81
36 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาคุณภาพใน การเก็บรักษาของปัจจัยด้านสี	82
37 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาคุณภาพใน การเก็บรักษาของปัจจัยด้านความสามารถในการทา	83
38 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาคุณภาพใน การเก็บรักษาของปัจจัยด้านความเปรี้ยว	84
39 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาคุณภาพใน การเก็บรักษาของปัจจัยด้านความหวาน	85
40 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาคุณภาพใน การเก็บรักษาของปัจจัยด้านความแน่นเนื้อ	86

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญรูปภาพ

ภาพที่		หน้า
1	อุปกรณ์ที่ใช้ในการแยกเมล็ดออกจากกาบฝรั่ง	87
2	อุปกรณ์สำหรับแปรรูปผลิตภัณฑ์	87
3	อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับวิเคราะห์คุณภาพทางเคมี	87
4	การควบคุมอุณหภูมิของผลิตภัณฑ์	87
5	กาบฝรั่งกวนที่แยกเมล็ดออกแล้ว	87
6	การนึ่งกาบฝรั่งเพื่อยับยั้งจุลินทรีย์	87
7	การผลิตกาบฝรั่งกวนปรุงรส	88
8	การผลิตแยมกาบฝรั่ง	88
9	ผลิตภัณฑ์กาบฝรั่งกวนปรุงรส	88
10	ผลิตภัณฑ์แยมกาบฝรั่ง	88
11	อาจารย์ที่ปรึกษาและกลุ่มปัญหาพิเศษ	88

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

น้ำผลไม้ที่พบในท้องตลาดปัจจุบันมีมากมายหลายชนิด ฝรั่งเศส เป็นผลไม้ชนิดหนึ่งที่โรงงานอุตสาหกรรมนิยมนำมาทำน้ำผลไม้ โดยใช้เครื่องแยกน้ำออกจากกากฝรั่ง น้ำฝรั่งที่ได้นำไปใช้ในกระบวนการผลิตน้ำฝรั่ง ส่วนกากฝรั่งที่เป็นผลพลอยได้นั้น ไม่ได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ใดๆ ดังนั้น การที่จะนำผลพลอยได้นี้มาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ จึงเป็น แนวทางที่น่าสนใจ ทั้งนี้ยังเป็นการเพิ่มมูลค่าจากวัตถุดิบที่ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์อีกด้วย

จากแนวความคิดนี้ จึงได้นำกากฝรั่งมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ เนื่องจากกากฝรั่งที่ได้ยังมีคุณค่าทางโภชนาการ ดังนั้นจึงได้ทำการทดลองนำกากฝรั่งมาทำเป็นผลิตภัณฑ์แยม และผลิตภัณฑ์กากฝรั่งกวนปรุงรส โดยทำการพัฒนาและปรับปรุงสูตรให้มีรสชาติที่ผู้บริโภคยอมรับ วัตถุประสงค์

1. พัฒนาสูตรที่ใช้ในกระบวนการผลิตกากฝรั่งกวนปรุงรส และแยมจากกากฝรั่ง
2. ศึกษาคุณภาพของกากฝรั่งกวนปรุงรส และแยมจากกากฝรั่ง

บทที่ 2

วารสารปริทัศน์

2.1 ฝรั่ง

ฝรั่ง (Guava) มีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า *Psidium guajava* และจัดอยู่ในวงศ์ Myrtaceae มีถิ่นกำเนิดอยู่ในอเมริกาใต้และอินเดีย ฝรั่งเป็นต้นไม้แผ่กิ่งก้านออกกว้างขวางมาก ปลูกได้ในดินทุกชนิด ชอบที่โล่งแจ้งมีแสงแดดผ่านได้สะดวก ทนแดดทนฝนได้เป็นอย่างดี ไม่แก่และสุกพร้อมกัน แต่จะสุกเป็นรุ่น ส่วนมากคนนิยมรับประทานฝรั่งห่ามมากกว่าฝรั่งสุก

ฝรั่งเป็นแหล่งวิตามินซีที่อุดมสมบูรณ์ มีวิตามินเอ แคลเซียม และฟอสฟอรัสมากพอสมควร เส้นใยอาหารจากฝรั่งมีปริมาณสูงถึง 57.81 ต่อ 100 กรัมน้ำหนักแห้ง ชนิดของเส้นใยฝรั่งอยู่ในรูป เซลลูโลส เฮมิเซลลูโลส ลิกนิน และสารประกอบเพคตินได้แก่ เพคติน กรดเพคติน และ โปรโตเพคติน ซึ่งปริมาณเพคตินทั้งหมดจะเพิ่มขึ้นเมื่อฝรั่งเจริญถึงขั้นรับประทานได้ จากนั้นจะลดลงทันทีเมื่อสุกเต็มที่ ฝรั่งจะมีเพคตินน้อยกว่าผลไม้ในตระกูลส้ม (citrus fruit) เพคตินของฝรั่งจะมีค่า methoxy index สูงและสามารถเกิดเจลได้ดี เมื่อมีของแข็งที่ละลายได้ (soluble solid) 65 % เจลจะมีความเสถียรที่ความเป็นกรดต่าง 2.1 - 2.4 โดยเพคตินมีผลต่อระดับโคเลสเตอรอลในเลือด รวมทั้งมีคุณสมบัติในการเกิดเจลในลำไส้เล็กและลำไส้ใหญ่โดยช่วยกำจัดจุลินทรีย์ออกจากร่างกาย เพื่อการเคลื่อนไหวยของลำไส้ใหญ่และลดระยะเวลาในการกำจัดกากอาหาร อาจช่วยป้องกันโรคท้องผูกได้ นอกจากนี้เซลลูโลสและเฮมิเซลลูโลสมีผลต่อการเพิ่มน้ำหนักอุจจาระทำให้ไม่เกิดโรคท้องผูกซึ่งเป็นสาเหตุของโรคอื่นๆ เช่น ริดสีดวงทวาร ลำไส้โป่งพอง และมะเร็งลำไส้ใหญ่ (ศลีพร และ สุวรรณ, 2542)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น ฝรั่งเป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็กหรือไม้พุ่ม ทรงต้นสูงประมาณ 3 - 10 เมตร แตกกิ่งก้านสาขาที่บริเวณใกล้โคนต้นเปลือกมีสีน้ำตาลอมแดงหรือน้ำตาลอมเขียวเปลือกจะลอกเองเมื่อลำต้นแก่

ใบ เป็นใบประเภทใบคู่ ใบอ่อนมีสีเขียวมีลักษณะไม่เรียบ แผ่นใบรูปไข่ปลายมน ขนาดความกว้าง 3 - 7 เซนติเมตร ยาว 5 - 15 เซนติเมตร ด้านใต้ท้องใบมีขนอ่อนอยู่ ขอบใบเรียบและโปร่งใส

ผล รูปร่างกลมหรือรูปไข่ปล่องตรงกลาง เส้นผ่านศูนย์กลาง 5 - 9 เซนติเมตร เปลือกขรุขระเล็กน้อยแต่เป็นมัน เมื่อผลยังอ่อนมีสีเขียวเข้ม เมื่อแก่จะเป็นสีเขียวอ่อนและเมื่อสุกผิวจะมีสีเหลืองอ่อน เปลือกชั้นกลางมีสีขาว ความหนาของเปลือกแตกต่างกันตามชนิดหรือพันธุ์ เนื้อฉ่ำน้ำเมื่อสุกมี

รสหวาน กลิ่นแรง มักปรากฏเซลล์หิน (stone cell) นิยมรับประทานเมื่อผลยังไม่สุกเนื่องจากรสชาติ มีรสเปรี้ยวอมหวานและกรอบ เนื้อชั้นในที่ติดกับเมล็ดมีทั้งสีขาว เหลือง ชมพูหรือแดง รสหวาน (ศลีพร และ สุวรรณี, 2542)

ชนิดพันธุ์

1. กลุ่มรับประทานสด

- ฝรั่งเศสพันธุ์พื้นเมือง ได้แก่ พันธุ์จีนก ผลมีขนาดเล็กมาก ผิวเรียบรสหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย
- ฝรั่งเศสพันธุ์จีน ได้แก่ พันธุ์บางเสาะตรงหรือหลวงทองหล่อ ผลขนาดกลางหรือค่อนข้างใหญ่ ผิวขรุขระแต่เป็นมัน สีเขียวจัด เนื้อหนาปานกลาง รสหวานอมเปรี้ยว เมล็ดมาก กลิ่นมาก
- ฝรั่งเศสอินเดีย แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

พันธุ์ไม่มีเมล็ด ได้แก่ พันธุ์อู่แก้ว ผลกลมขนาดกลางหรือใหญ่ ผิวค่อนข้างขรุขระ เนื้อหนามาก รสหวาน เนื้อกรอบ ไม่มีรสเปรี้ยว

พันธุ์มีเมล็ด ได้แก่ พันธุ์อัลลอฮาบัด พันธุ์ลัคเนาเบอร์1-6 พันธุ์ผลรูปสาตี (kareka) พันธุ์ผลกลม และพันธุ์อินเดียค่อม

2. กลุ่มฝรั่งประดับ

- พันธุ์จีวไบจีบ ทรงต้นเป็นพุ่มขนาดเล็ก ใบเล็กแคบ เป็นจีบ ผลเล็กมาก กลมผิวเรียบ เนื้อบาง
- พันธุ์ไบเล็ก ทรงต้นเป็นพุ่มขนาดเล็ก ใบแคบ ดอกสีขาว ผลสีเขียวส้ม ขนาดใบเล็กมาก ผิวเรียบ เนื้อบาง

3. กลุ่มฝรั่งพันธุ์แปรรูป

เป็นฝรั่งที่มีลักษณะเหมาะสมที่ใช้ในการแปรรูปต่างๆ เช่น ฝรั่งคั้น พันธุ์ประเภทนี้ได้ถูกได้นำเข้ามาในประเทศไทยไม่นานมานี้ ได้แก่ พันธุ์บอมองท์ (Beaumont) และพันธุ์ดาวหว่าลูลา (Kahuakula) มีลักษณะผลไม่ใหญ่มากนัก ผิวเรียบ เนื้อไม่แน่นที่สำคัญเนื้อฉ่ำน้ำมาก เนื้อสีชมพู กลิ่นหอม (ศลีพร และ สุวรรณี, 2542)

องค์ประกอบทางเคมี

ผักผลไม้ชนิดเดียวกันก็สามารถมีองค์ประกอบทางเคมีที่ต่างกัน เนื่องจากผักผลไม้มีการเกิดเมตาบอลิซึมอยู่ตลอดเวลา ทำให้องค์ประกอบเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ปริมาณองค์ประกอบทางเคมีที่สำคัญของฝรั่ง แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงองค์ประกอบทางเคมีของฝรั่ง

องค์ประกอบทางเคมี	ปริมาณ	
ความชื้น	80.7	เปอร์เซ็นต์
ไขมัน	0.1	เปอร์เซ็นต์
เส้นใย	6.0	เปอร์เซ็นต์
โปรตีน	0.9	เปอร์เซ็นต์
คาร์โบไฮเดรต	11.6	เปอร์เซ็นต์
แคลเซียม	13.0	มิลลิกรัมต่อ 100 กรัม
เหล็ก	0.5	มิลลิกรัมต่อ 100 กรัม
ฟอสฟอรัส	25.0	มิลลิกรัมต่อ 100 กรัม
วิตามินบีหนึ่ง	0.06	มิลลิกรัมต่อ 100 กรัม
วิตามินบีสอง	0.13	มิลลิกรัมต่อ 100 กรัม
วิตามินซี	160.0	มิลลิกรัมต่อ 100 กรัม
วิตามินเอ	89.0	IU ต่อ 100 กรัม
ค่าพลังงานความร้อน	51.0	กิโลแคลอรีต่อ 100 กรัม

ที่มา : ศลิพร และ สุวรรณิ (2542)

2.2 กากฝรั่ง

กากฝรั่งเป็นผลพลอยได้ที่เกิดจากการผลิตน้ำฝรั่งในระบบอุตสาหกรรม เมื่อนำกากฝรั่งที่ถูกคั้นน้ำออกหมดแล้วมาวิเคราะห์คุณภาพทางเคมี ดังตารางที่ 2

2.3 การกวน (กรมอาชีวศึกษา, 2525)

การกวน หมายถึง วิธีนำเอาเนื้อของผลไม้ที่สุกแล้วผสมกับน้ำตาล ใช้ความร้อนเตี้ยๆ ให้ผสมกลมกลืน มีรสหวานเข้มข้น ผลไม้ที่มีน้ำน้อยต้องเติมน้ำ อาจใช้กะทิแทนเพื่อให้มีกลิ่นหอมขึ้น กวนบนไฟอ่อนๆ คนตลอดเวลา อย่าให้ติดภาชนะ เมื่อเหนียวได้ที่แล้วยกลง

ตารางที่ 2 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของกากฝรั่ง

องค์ประกอบทางเคมี	ปริมาณ
ความชื้น	78.63 เปอร์เซนต์
คาร์โบไฮเดรต	8.94 เปอร์เซนต์
โปรตีน	0.64 เปอร์เซนต์
ไขมัน	0.06 เปอร์เซนต์
เส้นใย	11.48 เปอร์เซนต์
เถ้า	0.25 เปอร์เซนต์

ที่มา : สลิพร และ สุวรรณิ (2542)

หลักของการกวน

1. ต้องพยายามรักษาความสะอาดให้มากที่สุด อย่างนำเอาผลไม้ที่เสียแล้วมากวนเพราะอาจทำให้กลิ่นรสไม่ดี
2. เวลากวนเมื่อกระทะตั้งอยู่บนเตาไฟจะต้องหมั่นคนและคนให้ถึงก้นกระทะ มิฉะนั้นส่วนที่อยู่ติดกับก้นกระทะจะไหม้เสียก่อน
3. ต้องหมั่นดูไฟอย่าให้แรงหรืออ่อนเกินไป

ชนิดของการกวน

1. กวนกับน้ำตาลอย่างเดี๋ยว เช่น มะยมกวน ทูเรียนกวน เป็นต้น
2. กวนกับน้ำตาลและมีกะทิผสมด้วย เช่น เผือกกวน เป็นต้น

2.4 ส่วนประกอบสำคัญของกากฝรั่งกวนปรุงรส

สารให้ความหวาน

สารในกลุ่มนี้มีมากมายหลายชนิด ทั้งที่ให้ความหวานและให้พลังงาน และชนิดที่ไม่ให้ความหวานแต่ไม่ให้พลังงาน อาจเป็นสารประกอบที่ได้จากธรรมชาติหรือมนุษย์สังเคราะห์ขึ้น (สายสนม และสิริ, 2539) ในที่นี้จะกล่าวถึงเพียงสารให้ความหวานที่ใช้ในการผลิตกากฝรั่งกวนปรุงรสเท่านั้น ได้แก่ น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ หรือน้ำตาลซูโครส และเบะแซ หรือคอร์นซีรัฟ หรือกลูโคสซีรัฟ

1. น้ำตาลทรายขาวหรือน้ำตาลซูโครส

เป็นสารให้ความหวานชนิดธรรมชาติ ที่สามารถให้แคลอรีหรือพลังงาน และมีคุณค่าทางอาหารอีกด้วย น้ำตาลชนิดนี้มีผลึกสีขาว มีรสหวาน หลอมตัวที่อุณหภูมิ 54 องศาเซลเซียส มีความสามารถละลายในแอลกอฮอล์ได้น้อย สามารถละลายในน้ำได้ 204 กรัมต่อน้ำ 100 กรัม ที่อุณหภูมิห้อง สาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ละลายซูโครสในตัว จะมีน้ำตาลซูโครส 67.1 กรัมต่อสารละลาย 100 กรัม ที่อุณหภูมิห้อง ถ้าอุณหภูมิเป็น 100 องศาเซลเซียส น้ำตาลซูโครสสามารถละลายได้ในน้ำ 100 กรัม เป็นจำนวน 487 กรัม (ไพบูลย์, 2532)

กิริยาการต่อต้านจุลินทรีย์

กิริยาการต่อต้านจุลินทรีย์ของน้ำตาลซูโครส เกิดจากน้ำตาลซูโครสไปลดค่า water activity (a_w) ในระบบ การถนอมอาหารอาจทำได้โดยการแช่ในสารละลายน้ำตาลหรืออาจเติมน้ำตาลโดยตรงก็ได้ ค่า a_w ที่ลดลงขึ้นกับปริมาณน้ำตาลที่มีอยู่ ดังตารางที่ 3

น้ำตาลซูโครสเองไม่สามารถป้องกันจุลินทรีย์ได้ โดยเฉพาะถ้ามีปริมาณเล็กน้อยจะเป็นสารอาหารของจุลินทรีย์ ในกลุ่มจุลินทรีย์ด้วยกันพบว่า มีจุลินทรีย์บางชนิดสามารถทนต่อปริมาณน้ำตาลสูงได้ *Aspergillus glaucus*, *Saccharomyces roxii* และยีสต์ในสกุล *Torulopsis* สำหรับยีสต์ *Zygosaccharomyces* ไม่เพียงแต่จะสามารถทนต่อปริมาณน้ำตาลสูงเท่านั้น แต่ยังสามารถเจริญได้ดีในอาหารที่มีน้ำตาลสูงอีกด้วย (ไพบูลย์, 2532)

2. แเบแซ หรือคอร์นซีรัฟ หรือกลูโคสซีรัฟ

เป็นสารให้ความหวานที่เปลี่ยนมาจากแป้งข้าวโพดซึ่งประกอบด้วยน้ำตาลกลูโคส และน้ำตาลโมเลกุลใหญ่ ซีรัฟชนิดนี้มีความหวานไม่เท่ากับซูโครส แต่มักจะใช้ร่วมกับน้ำตาลสำหรับการทำลูกกวาด และผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ นอกจากนี้ยังพบว่าเป็นน้ำตาลที่สามารถใช้แทนน้ำตาลซูโครสในอุตสาหกรรมเบียร์ เครื่องดื่ม อาหารกระป๋อง และอาหารแมวอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย (ไพบูลย์, 2532) แเบแซที่ใช้ในการผลิตกาแฟร่งกวนปรุงรสเป็นแเบแซที่มีการแปลงผันปานกลาง (Medium Conversion Glucose Syrup) จะมีค่าสมมูลเดกซ์โทรส (dextrose equivalent, D.E.) ในช่วง 39 – 58 (สายสนม และสิรี, 2539)

คุณสมบัติบางประการของแเบแซ (สายสนม และสิรี, 2539)

แเบแซจะมีคุณสมบัติแตกต่างกันไปตามค่าของ D.E. และวิธีการผลิตแเบแซที่มีค่า D.E. ต่ำ จะมีความหนืดสูง มีความหวานต่ำ ช่วยป้องกันการตกผลึกได้ดี มีการดูดซับน้ำต่ำ จึงเหมาะที่จะนำมาใช้เป็นส่วนผสมที่ใช้เคลือบผิว เพื่อป้องกันการเหนียวเหนอะหนะเมื่อจับต้อง และช่วยให้มีเนื้อสัมผัสเรียบเนียน มีความเลื่อมมัน ทนต่อการแตกหักได้ดี การละลายน้ำของแเบแซจะละลายได้ดีเมื่อค่า D.E. สูง และจะลดหลั่นไปตามค่า D.E. ของแเบแซ ส่วนแเบแซที่มีค่า D.E. สูงขึ้นจะมีความหวานเพิ่มขึ้นแต่ความหนืดจะลดลง และจะดูดความชื้นได้สูงขึ้นด้วย

ตารางที่ 3 ตารางแสดงค่า a_w ของสารละลายน้ำตาลซูโครส

ค่า a_w	ปริมาณน้ำตาลในสารละลายกรัมต่อน้ำ 100 กรัม
0.99	11
0.96	25
0.95	78
0.94	93
0.93	107
0.92	120
0.90	144
0.88	169
0.86	194
0.85	208
0.84	220
0.82	243

ที่มา : ไพบูลย์ (2532)

2.5 แยม

แยม คือ ผลไม้กวนอย่างหนึ่งแต่ไม่กวนจนเหนียว มีลักษณะเหลวกว่าผลไม้กวน แยมมีลักษณะคล้ายกับเยลลี่ แต่มีข้อแตกต่างกันที่สำคัญคือ แยมทำจากส่วนที่กินได้ของผลไม้ทั้งหมดส่วนเยลลี่ทำจากน้ำผลไม้ นอกจากนี้ลักษณะการจับตัวเป็นเจลจะไม่มากเท่าเยลลี่ ทั้งนี้สภาพการเป็นเจลของแยมจะอ่อนกว่าเยลลี่

แยมเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้จากผลไม้ เพคติน (pectin) กรดอินทรีย์ และน้ำตาล เคี้ยวจนมี ความข้นเหนียวเหมาะสม ดังนั้นแยม เยลลี่ และมาร์มาเลต จัดอยู่ในกลุ่มผลิตภัณฑ์ semi - soft spread มีของแข็งที่ละลายในน้ำในผลิตภัณฑ์ที่สูงกว่า 65 % มีความเป็นกรดต่างระหว่าง 2.5 -2.8 มีความเปรี้ยวแกมหวาน ผลิตภัณฑ์กลุ่มนี้ควรมีน้ำหรือเนื้อของผักและผลไม้เป็นส่วนผสมไม่ต่ำกว่า 45 ส่วน โดยเปรียบเทียบกับน้ำตาล 55 ส่วนในส่วนผสมตั้งต้น ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 89 (พ.ศ. 2528) ในเรื่องแยม เยลลี่ และมาร์มาเลต ในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิทจะกำหนดไว้ต่ำกว่าเล็กน้อย กล่าวคือกำหนดให้แยมจะต้องมีส่วนที่มีเนื้อของผักหรือผลไม้ไม่น้อยกว่า 30 % โดยน้ำหนัก ยกเว้นแยมที่ทำจากฝรั่ง เนื้อมะม่วงหิมพานต์ กระจับปิง และมะม่วง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะที่ดีของผลิตภัณฑ์ semi - soft spread โดยรวมแล้วคือ ต้องมีสีที่สดใส ตามชนิดของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตไม่ดำคล้ำ มีเนื้อเป็นเงา มีประกายสดใสแถมจะต้องมีการกระจายตัวของเนื้อผลไม้อย่างสม่ำเสมอมีรสเปรี้ยวหวานที่พอเหมาะ มีโครงสร้างเป็นเจลซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของคอลลอยด์ (colloids) ที่อยู่ตัวมีความนุ่มที่หนืดเล็กน้อยแต่ไม่เหนียว สามารถตัดได้ง่ายและเมื่อปาดลงในแผ่นเรียบจะกระจายตัวได้ดี ไม่มีน้ำซึมหยดออกจากเจล (syneresis) หรือเจลแข็งเป็นเม็ดๆ การที่จะได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเกิดเจลที่ เหมาะสมนั้นจะขึ้นอยู่กับส่วนหลัก 3 ชนิด ในการทำผลิตภัณฑ์ คือ น้ำตาล กรด และเพคติน

องค์ประกอบสำคัญของแยม (กัญญา, 2541)

ผลิตภัณฑ์เหล่านี้มีลักษณะที่เหมือนกัน คือ มีการเกิดเจลในโครงสร้าง องค์ประกอบที่สำคัญในการเกิดเจลมี 3 ประการ คือ น้ำตาล กรด และเพคติน

1. น้ำตาล

การใช้น้ำตาลหรือซูโครส การใช้น้ำตาลกับผลิตภัณฑ์ผลไม้ไม่นับว่าเป็นวิธีการถนอมอาหารเก่าแก่ที่สุด รูปของการใช้น้ำตาลใช้ในรูปของแข็ง หรือใช้ในรูปของสารละลาย ซึ่งทั้งนี้ขึ้นกับผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์แยมมีค่า a_w 0.75 - 0.82 ซึ่งเป็นช่วงที่ไม่สามารถหยุดการเจริญเติบโตของเชื้อราได้อย่างสมบูรณ์ หรือยีสต์ที่สามารถทนต่อน้ำตาลได้สูง ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการใช้วิธีการพาสเจอร์ไรส์หรือการใช้สารกันบูดร่วมด้วย เช่น กรดซอร์บิก

การเติมน้ำตาลลงในแยมผลไม้ น้ำตาลที่ใช้ในการทำแยมควรแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ซึ่งน้ำตาลส่วนใหญ่จะถูกเติมลงในน้ำผลไม้ตอนต้นของการเคี้ยวและน้ำตาลส่วนน้อยที่ถูกแบ่งออกมาจะนำไปคลุกกรวมกับเพคตินเพิ่มเติมลงในช่วงท้ายของการแปรรูป การเติมน้ำตาลเกือบทั้งหมดในตอนต้นของการเคี้ยว จะช่วยให้น้ำตาลทรายหรือน้ำตาลซูโครสเปลี่ยนไปเป็นน้ำตาลอินเวอร์สได้มากขึ้น อันมีส่วนช่วยลดการตกผลึกของน้ำตาลในผลิตภัณฑ์ได้ แต่อย่างไรก็ตามจะสัมพันธ์กับระยะเวลาการเคี้ยวด้วยเช่นกัน ถ้าระยะเวลาในการเคี้ยวนานเกินควร จะทำให้น้ำตาลซูโครสเปลี่ยนไปเป็นน้ำตาลอินเวอร์สเกือบทั้งหมด ซึ่งผลต่อเนื้อคือ อาจเกิดการตกผลึกของน้ำตาลเดกโทรส (dextrose) ในผลิตภัณฑ์ได้ นอกจากนี้ในการเคี้ยวยังจำเป็นต้องควบคุมอุณหภูมิอีกด้วย การใช้อุณหภูมิในการเคี้ยวเป็นเวลานานเพื่อระเหยน้ำจะทำให้แยมมีสีคล้ำลงเป็นอย่างมาก และกลิ่นรสของผลิตภัณฑ์จะค่อยลงด้วย ดังนั้นเพื่อป้องกันความเสียหายในทางอุตสาหกรรม จึงมีการแนะนำให้ใช้วิธีการลดความดันร่วมด้วยในระหว่างการเคี้ยว เพื่อสามารถระเหยได้ง่ายยิ่งขึ้น ที่อุณหภูมิต่ำ ลดเวลาในการเคี้ยว ระเหยน้ำลงจะทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีสีสดใสคล้ายธรรมชาติและไม่มีการตกผลึกของน้ำตาล

น้ำตาลที่นิยมในการทำแยม คือ น้ำตาลทรายขาว วัตถุประสงค์ในการใส่น้ำตาลเพื่อช่วยปรุงแต่งรสของผลิตภัณฑ์ให้หวานขึ้นและช่วยให้เกิดโครงร่างที่เหมาะสมมากขึ้น ความเข้มข้นของน้ำตาลในผลิตภัณฑ์ที่จะทำให้เจลคงตัวเหมาะสมนั้นอยู่ในช่วง 65 – 70 % แต่ถ้า pH ของผลิตภัณฑ์ต่ำกว่าปกติ เช่น เยลลี่กระเจี๊ยบ ก็ควรควบคุมให้มีน้ำตาลไม่เกิน 60 %

แยมที่มีความเข้มข้นของน้ำตาลมากกว่า 70 % อาจก่อให้เกิดการตกผลึกของน้ำตาลซูโครสได้ง่าย เนื่องจากน้ำตาลดังกล่าวไม่สามารถละลายตัวไปเป็นน้ำตาลอินเวอร์สได้เท่าที่ควรในการ แปรรูป

2. เพคติน

เพคติน (pectin) มีรากศัพท์มาจากภาษากรีก “Pectos” หมายถึง การเปลี่ยนรูปจากของเหลวไปเป็นของแข็งเมื่อเย็นหรือแข็งตัว มีอยู่ด้วยกันหลายรูปแบบซึ่งมีชื่อเรียกต่างๆ กันไป เพคตินจัดอยู่ในสารพวกเพคติน (pectin substance) เป็นสารที่พบในเนื้อเยื่อพืชทั่วไปอยู่ในรูปของ protopectin, pectic acid, pectins ซึ่งมีทั้งพวกที่ละลายน้ำได้และละลายน้ำไม่ได้

เพคติน เป็นกรดเพคตินที่มีส่วนประกอบของ methyl ester และ degree of neutralization ในปริมาณที่สามารถจะทำให้เกิดเจลกับน้ำตาลและกรดได้ภายใต้สภาวะที่เหมาะสม ซึ่งถ้ากำจัด methyl group ออกไปจนหมด จะได้เป็นกรดเพคตินที่มีคุณสมบัติเป็นสารที่ละลายน้ำได้

โปรโตเพคติน (protopectin) เป็นชื่อที่ใช้เรียกสารต้นกำเนิดของสารเพคตินเป็นสารที่ไม่ละลายน้ำ พบทั่วไปในพืชโดยเฉพาะส่วนของผลมีมากที่สุด จะพบโปรโตเพคตินในผลไม้ดิบและเมื่อผลไม้เริ่มสุก โปรโตเพคตินจะถูกเปลี่ยนเป็นเพคติน ซึ่งละลายน้ำได้โดยการกระทำของเอนไซม์โปรโตเพคตินเนส โปรโตเพคตินมีมากในผลไม้ห่าม และเมื่อผลไม้สุกหรือเริ่มสุก โปรโตเพคตินจะถูก hydrolyse โดยเอนไซม์เปลี่ยนเป็นเพคติน และเมื่อผลไม้สุกเกินไปจนเริ่มเน่า เพคตินส่วนใหญ่จะสลายตัวเพื่อให้ methyl alcohol และ pectic acid ที่ไม่ละลายน้ำ การนำเอาผลไม้สุกเกินไปมาทำเยลลี่ย่อมมีเพคตินไม่เพียงพอ

กรดเพคตินิก (pectinic acid) ส่วนประกอบของน้ำตาลและกรดเพคติก สามารถเกิดเจลได้และสามารถละลายน้ำได้

กรดเพคติก (pectic acid) คือ galacturonic acid ที่ไม่มี methyl group อยู่ในโมเลกุลโปรโตเพคตินเนส (protopectinase) และสามารถเปลี่ยนโปรโตเพคตินซึ่งไม่ละลายน้ำไปเป็นเพคตินซึ่งละลายน้ำได้

เพคตินอาจได้มาจากการเปลี่ยนแปลงของโปรโตเพคตินโดยเอนไซม์ที่ทำให้ผลไม้สุก คือ โปรโตเพคตินเนส (protopectinase) และโดยการต้มให้สลายตัวในกรดเจือจาง ดังนั้นถ้าผลไม้ที่นำมาทำแยมนั้นค่อนข้างดิบ โปรโตเพคตินส่วนหนึ่งจะเปลี่ยนแปลงเป็นเพคติน เมื่อผลไม้เริ่มสุก ส่วนที่เหลือจะเปลี่ยนเป็นเพคตินได้ โดยการต้มผลไม้นั้นในกรด ซึ่งมีอยู่ในผลไม้เองโดยธรรมชาติการให้

มีส่วนของผลไม้สุกบ้าง มีข้อดีที่แยบยลที่ได้จะมีสีสวย รสชาติดี แต่ถ้าผลไม้สุกมากเกินไป สารเพคตินส่วนใหญ่จะถูกเปลี่ยนไปเป็นกรด และเพคติน

แหล่งที่พบสารเพคติน

สารเพคติน (pectic substance) อยู่ในเนื้อเยื่อของพืชตรง middle lamella เช่นอยู่ที่ intercellular cementing layer และใน primary cell wall ของพืช

เพคติน ที่เป็นสารที่เป็นส่วนประกอบของเยื่อเมมเบรนนั้นจะเกิดขึ้นในพืชช่วงที่มีการแบ่งเซลล์ เพคตินที่ปรากฏในตอนแรกจะเป็นสารที่ไม่ละลายน้ำ คือ โปรโตเพคตินหากสังเคราะห์จะเกิดขึ้นในตอนแรกของการเจริญเติบโต เมื่อมีการเพิ่มพื้นที่ของผนังเซลล์เนื้อเยื่อที่ประกอบด้วยพวกลิกนินหรือเซลล์แก่จะมีส่วนประกอบสารเพคตินอยู่น้อย เมื่อเปรียบเทียบกับเนื้อเยื่อที่กำลังเจริญเติบโตคือ ผนังเซลล์จะมีปริมาณเพคตินอยู่สูง

เพคตินผง ทำจากเปลือกและแกนของผลไม้ที่เหลือจากการบรรจุกระป๋องเช่นแอปเปิ้ล และได้มาจากส่วนเยื่อขาวติดเปลือกของมะนาว มีทั้งในรูปของเหลวและเป็นผง แต่เนื่องจากเพคตินเหลวเมื่อเปิดใช้แล้วเสื่อมคุณภาพง่ายจึงต้องใช้ทันที เพคตินนี้จะไม่มียาสกัด

เพคตินที่มีขายเป็นแบบที่ต้องใช้ร่วมกับน้ำตาลมาก (high sugar pectin) ต้องใช้น้ำตาล 50-60% จึงจะจับตัวเป็นวุ้นได้ ปัจจุบันมีการผลิตเพคตินที่ใช้ร่วมกับน้ำตาลน้อยหรือไม่ใช้เลย (low sugar pectin) อนุมูลแคลเซียม (Ca^{2+}) สามารถช่วยการจับตัวเป็นวุ้นของเพคตินชนิดนี้ได้โดยไม่ต้องมีน้ำตาลเทียม

ปริมาณของโมเลกุลเมทิลเอสเทอร์มีผลต่อการเกิดเจลของเพคติน การแสดงปริมาณของเอสเทอร์นั้นอาจกำหนดในรูปของปริมาณเมทอกซิล (methoxyl content) หรือระดับการเกิดเมทอกซิลเอสเทอร์ ซึ่งนิยมเรียกว่าค่า DM (degree of methoxylation)

ปริมาณเมทอกซิลนั้นจะแสดงถึงน้ำหนักของหมู่เมทอกซิล ($-OCH_3$) คิดเป็นร้อยละของน้ำหนักทั้งหมด ปริมาณเมทอกซิลสูงสุดจะมีค่า 16.32% โดยคิดจากน้ำหนักโมเลกุลเฉลี่ยของหมู่เมทอกซิลคือ 31 เทียบกับน้ำหนักโมเลกุลของกรดเมทอกซิกแลคทูโรนิก คือ 190 เพคตินที่มีขายและใช้อยู่กันทั่วไปในอุตสาหกรรมจะมีค่าปริมาณเมทอกซิลสูงสุดประมาณ 11 - 12% เนื่องจากในธรรมชาติไม่มีเพคตินที่เกิดเอสเทอร์ครบทุกตำแหน่ง และเพคตินที่มีขายในระดับอุตสาหกรรมยังมีการโบไฮเดรตอื่นเจือปนอยู่ เช่น เฮมิเซลลูโลส (hemicellulose) อะราแบน (araban) และกาแลคโตซาน (galactosan) เป็นต้น

ค่า DM นั้นจะแสดงถึงร้อยละของหมู่เมทอกซิลที่เกิดเอสเทอร์ทั้งหมดค่า DM สูงสุดจะมีค่า 100% คือ ทุกกลุ่มในโมเลกุลจะเกิดเอสเทอร์หมด ดังนั้นค่า DM 100% จะเทียบเท่ากับค่าปริมาณเมทอกซิล 16.32% เพคตินที่มีค่า DM ลดลง จะมีความสามารถในการเกิดเจลกับน้ำตาลและกรด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(pectin-sugar-acid-gel) ลดลงมีค่า DM ที่เหมาะสมของเพคตินที่จะเกิดเจลได้ดีจะมีค่า DM ประมาณ 50%

อาจแบ่งชนิดของเพคตินตามการใช้งานออกเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการเซตตัวเร็ว (rapid set) ซึ่งจะมีค่า DM มากกว่า 60 เพคตินที่มีค่า DM ต่ำกว่านี้จะจับตัวเป็นเจลกันช้า เพคตินชนิดเซตตัวช้าจะมีค่า DM 50 - 60% และถ้ามีค่า DM ต่ำมากๆ เพคตินจะเกิดเจลกับไอออนของโลหะบางชนิด เช่น Ca^{2+} หรือ Mg^{2+} ได้ที่อุณหภูมิห้อง เพคตินเหล่านี้สามารถทำให้เกิดเจลขึ้นได้โดยใช้น้ำตาลน้อยมากหรือไม่จำเป็นต้องใช้น้ำตาลเลยและสามารถเกิดเจลขึ้นได้ในช่วงความเป็นกรดต่างกว้างตั้งแต่ 2.5 - 2.6 แต่จะเกิดได้ดีในช่วง 3.2 - 4.0 เพคตินที่มีค่า DM ต่ำลงจะใช้ปริมาณน้ำตาลน้อยลงในการทำให้เกิดเจล เพคตินที่มีค่า DM ต่ำ อาจนำมาใช้ทำผลิตภัณฑ์สำหรับผู้เป็นโรคเบาหวานหรือต้องการลดน้ำหนัก ในการผลิตต้องควบคุมปริมาณไอออนโลหะที่ใช้ เพราะถ้ามีความเข้มข้นมากเกินไปจะทำให้เพคตินตกตะกอนและไม่เกิดเป็นเจล สำหรับเพคตินที่มีค่า DM ต่ำ น้ำหนักโมเลกุลของเพคตินจะไม่เป็นปัจจัยสำคัญในการเกิดเจลเหมือนกับเพคตินที่ใช้กันโดยทั่วไป เพคตินชนิดเซตตัวเร็วจะใช้ในการผลิตแยม เพื่อให้เกิดเจลก่อนที่ผลไม้จะแยกชั้น ส่วนชนิดเซตตัวช้าจะใช้ในการทำเยลลี่ เพื่อให้เทลงพิมพ์ได้ทันก่อนที่จะเกิดการแข็งตัว

ค่าที่แสดงสมบัติของเพคตินอีกค่าหนึ่ง คือ ค่าแสดงการเกิดเจลหรือกรดของเพคติน ซึ่งเป็นค่าที่แสดงส่วนของปริมาณน้ำตาลที่ต้องการในการเกิดเจลกับเพคตินนั้นส่วนหนึ่งเพื่อให้ได้เจลที่คงตัวภายใต้สภาวะมาตรฐาน

สภาวะมาตรฐานที่ค่าความเป็นกรดจะเท่ากับ 3.0 และมีปริมาณน้ำตาล 65°Brix เพคตินที่มีขายทั่วไปจะมีค่าการเกิดเจล 100 และ 150 เกรด ค่านี้นำมาใช้ในการคำนวณปริมาณเพคตินที่ต้องใช้ในผลิตภัณฑ์ เช่น ถ้าใช้เพคติน 150 เกรด ผลิตภัณฑ์แยมที่มีปริมาณน้ำตาล 60% จะต้องใช้เพคติน 0.65% จึงจะได้เจลที่มีคุณภาพดี ค่านี้อาจบอกได้ว่า เพคตินชนิดนี้จะเกิดเจลได้เร็วหรือช้าอย่างไร

เพคตินจะทำหน้าที่เป็นโครงสร้างของเจลที่เกิดขึ้น คาดว่าโครงสร้างของเจลอาจจะเกี่ยวข้องกับ การเชื่อมข้ามด้วยพันธะไฮโดรเจนระหว่างกลุ่มไฮดรอกซิลของโมเลกุลน้ำตาลและเพคตินหรือเกิดจากการเชื่อมข้ามระหว่างโมเลกุลเพคติน

เพคตินที่จำหน่ายในท้องตลาดสามารถแบ่งได้เป็น 5 ประเภทดังนี้

1. 30 DM (degree of methylation) เป็นเพคตินสำหรับในกรณีที่มีน้ำตาลอยู่ในปริมาณน้อย
2. 45 DM หรือ rapid - set pectin ใช้ในกรณีที่ต้องการให้มีการเกิดเจลอย่างรวดเร็ว calcium precipitable pectin จะเหมาะสำหรับการเกิดเจลที่มีน้ำตาลอยู่สูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. 60 DM หรือ slow set pectin ใช้ในกรณีที่มีปริมาณน้ำตาลสูงหรือผลิตภัณฑ์ประเภทขนมหวาน
4. 74 DM จัดเป็น typical rapid set pectin ที่นิยมใช้ในแยมและเยลลี่
5. higher DM pectin ส่วนใหญ่จะใช้ในจุดประสงค์พิเศษ

3. กรด

กรดทำหน้าที่เพิ่มรสชาติให้กับแยม เพิ่มประสิทธิภาพในการเพิ่มความเหนียวและความยืดหยุ่นของร่างแหที่เกิดจากเพคติน ทำให้เพคตินอุ้มน้ำตาลละลายได้ดี ถ้ามีกรดมากเกินไปมีผลเสียคือทำให้ส่วนผสมมี pH ต่ำกว่า 3.0 ซึ่งมีผลในการย่อยน้ำตาลโมเลกุลคู่ให้เป็นน้ำตาลโมเลกุลเดี่ยว เพราะฉะนั้นแยมจะมีลักษณะเหลว แต่ถ้ามีกรดต่ำ คือมี pH มากกว่า 3.2 สภาพร่างแหที่เกิดจากสารละลายเพคตินก็จะขาดความยืดหยุ่น แยมที่ได้จึงเหลวและเกิดการตกผลึกของน้ำตาล

น้ำผลไม้ที่มีความเป็นกรดสูงกว่าจะทำให้แยมอยู่ตัวดีกว่าน้ำผลไม้กรดต่ำๆ ทั้งๆที่มีเพคตินเท่ากัน โดยทั่วไปในผลไม้จะมีกรดรวมตัวกันอยู่หลายชนิด แต่กรดที่ให้ผลดีในการทำแยมคือกรดทาร์ทาริก (tartalic acid)

pH ที่เหมาะสมที่สุดนั้น สัมพันธ์กับปริมาณน้ำตาลที่ใช้ด้วย เช่น สำหรับน้ำผลไม้ที่มีเพคติน 1%

เมื่อกรดสูงใช้น้ำตาลน้อย ความเป็นกรดของน้ำผลไม้ควรจะเป็น 0.05 - 0.07% ถ้าความเป็นกรดเกินกว่า 1% จะทำให้แยมคืนตัวได้ภายหลัง

การควบคุม pH ในการทำแยมอาจทำได้โดยการเติมกรดต่างหรือถ้าทำเป็นอุตสาหกรรมโดยการเติมสารควบคุมที่เรียกว่า บัฟเฟอร์ (buffer) เกลือที่มีอยู่โดยธรรมชาติในผลไม้ เช่น sodium citrate, sodium potassium tartrate จะช่วยควบคุม pH ให้คงที่ ถ้าส่วนผสมในการทำแยมที่มีเพคตินกรด และน้ำตาลจะทำให้เกิดเจลได้

สมดุลขององค์ประกอบในผลิตภัณฑ์แยม

การเกิดเจลในผลิตภัณฑ์และลักษณะที่ดีของเจลที่เกิดขึ้น จะเกิดจากสมดุลประกอบที่สำคัญทั้งสามอย่าง คือ มีปริมาณเพคตินเพียงพอมีปริมาณน้ำตาล และ pH เหมาะสม ความเหมาะสมของปัจจัยทั้งสาม จะทำให้ได้เจลที่แข็งแรงโดยเพคตินจะเป็นโครงสร้างเจล ส่วนน้ำตาล และกรด จะมีผลต่อความแข็งแรงของโครงสร้าง

เนื่องจากเพคตินทำหน้าที่เป็นตัวโครงร่างแห จึงต้องมีปริมาณมากพอสมควรจึงจะสามารถเกิดเป็นร่างแหที่ต่อเนื่องได้ ในผลิตภัณฑ์จะต้องมีปริมาณเพคติน 1.5 ขึ้นไป ปริมาณ น้ำตาลที่ใช้จะอยู่ในช่วง 60 – 85 ขึ้นกับชนิดของเพคติน แต่โดยทั่วไปนิยมใช้ 67.5 ส่วน pH ในผลิตภัณฑ์นั้นจะควบคุมจากค่าความเป็นกรดต่าง โดยค่า pH ของผลิตภัณฑ์ควรจะอยู่ช่วง 2.9 – 3.1 ถ้าค่าความเป็น

กรดต่างต่ำกว่า 2.5 เจลที่ได้จะอ่อนมากและไม่แข็งแรง และที่ค่าความเป็นกรดต่างสูงกว่า 3.5 จะไม่เกิดเจล อาจสรุปสภาวะที่เหมาะสมของการเกิดเจลของเพคตินได้

สาเหตุของความผิดปกติในผลิตภัณฑ์แยม (กัญญา, 2541)

1. แยมไม่เซहतัว อาจเกิดจาก

- ใช้เพคตินน้อยเกินไป หรือเพคตินในผลไม้เพคตินที่เติมลงไปมีคุณภาพไม่ดี
- การละลายของเพคตินในผลิตภัณฑ์เกิดอย่างสมบูรณ์
- ให้ความร้อนเพคตินในสภาวะที่เป็นกรดนานเกินไปทำให้เพคตินสลายตัว
- ให้ความร้อนน้อยเกินไป ทำให้มีปริมาณของแข็งที่ละลายต่ำเกินไป
- มีความเป็นกรดต่างสูงหรือต่ำเกินไป เมื่อความเป็นกรดน้อยเกินไป จะมีผลยับยั้งการเกิดเจลของเพคติน แต่ถ้าความเป็นกรดมากเกินไปทำให้เจลถูกทำลายและเกิดลักษณะมีน้ำแยกตัวออกมา
- ใช้อุณหภูมิบรรจุต่ำเกินไปทำให้เจลเซहतัวก่อนบรรจุ เมื่อบรรจุจึงทำให้เจลแตก ไม่เซहतัวภายหลัง
- มีการเคลื่อนที่ของภาชนะบรรจุภายหลังการบรรจุขณะแยมกำลังเกิดเจล
- ผลไม้ที่ใช้มีบัพเฟอร์ตามธรรมชาติมากเกินไป บัพเฟอร์เหล่านี้จะขัดขวางการเกิดเจล
- สูตรไม่สมดุล เนื่องจากมีน้ำตาลมากเกินไป

2. เนื้อแยมแข็งเกินไป อาจเกิดจาก

- ใช้ปริมาณเพคตินมากเกินไป
- มีปริมาณของแข็งที่ละลายสูงเกินไป อาจเกิดจากการใช้น้ำตาลมากเกินไปหรือให้ความร้อนนานเกินไป
- มีความเป็นกรดต่างต่ำเกินไป

3. มีการแยกตัวของน้ำอาจเกิดจาก

- ปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำต่ำเกินไป
- ค่าความเป็นกรดต่างต่ำเกินไป
- มีปริมาณเพคตินน้อยเกินไป
- การละลายของเพคตินไม่สมบูรณ์
- เพคตินคุณภาพไม่ดี หรือมีการสลายตัวระหว่างการให้ความร้อน
- บรรจุที่อุณหภูมิต่ำเกินไป
- มีการเคลื่อนไหวขณะเซहतัว
- ภายในผลไม้มีปริมาณน้ำเหลืออยู่มาก มักเกิดในกรณีของแยมที่ใส่ผลไม้ชิ้นใหญ่ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. มีการตกผลึก อาจเกิดจาก
  - มี pH มากเกินไป ทำให้เกิดน้ำตาลอินเวอร์ทมาก กลูโคสจะตกผลึก
  - มีการสลายซูโครสน้อยไปเนื่องจากมีกรดน้อย ทำให้ซูโครสตกผลึก
  - กรณีที่มีการใช้กรดทาร์ทริก หรือมีกรดชนิดนี้ในวัตถุดิบ กรดนี้จะตกผลึกได้ง่าย
5. เนื้อผลไม้ในแยมกระจายไม่สม่ำเสมอ คือ อาจลอยอยู่ด้านบน หรือจมอยู่ด้านล่าง อาจเกิดจาก
  - ใช้pektinชนิดที่ไม่เหมาะสม หรือpektinในผลไม้มีคุณภาพไม่ดี หรือมีปริมาณน้อย เช่น pektinในสตรอเบอรี่มีปริมาณมาก แต่คุณภาพไม่ดี ส่วนในสับปะรดมีปริมาณpektinน้อย
  - บรรจุที่อุณหภูมิสูงเกินไปทำให้ผลไม้ลอย
6. เนื้อผลไม้ในแยมแข็งมาก อาจเกิดจาก
  - ต้มผลไม้ในน้ำเชื่อมเข้มข้นโดยไม่นำผลไม้ผ่านการทำความร้อนจนสุกก่อน ทำให้เนื้อผลไม้หดตัว เนื้อจะแข็ง น้ำตาลซึมเข้าได้ยาก
  - ล้างหรือต้มผลไม้ในน้ำที่มีความกระด้างสูง
7. สีผิดปกติ อาจเกิดจาก
  - ให้ความร้อนนานเกินไป น้ำตาลอาจเกิดคaramelไลเซชัน หรือคลอโรฟิลล์เปลี่ยนเป็นสีคล้ำ
  - บรรจุในภาชนะขนาดใหญ่ที่มีอุณหภูมิกึ่งกลางภาชนะจะลดลงช้า ทำให้มีสีคล้ำ
  - วัตถุดิบมีคุณภาพไม่ดี เช่น มีการซ้ำ หรือสุกมากเกินไป
  - วัตถุดิบมีการเปลี่ยนสีก่อน เนื่องจากการให้ความร้อนเพื่อยับยั้งเอนไซม์ซ้ำเกินไป มักเกิดกับผลไม้ที่มีแทนนินสูง เช่น มะเดื่อ ท้อ
  - เนื้อในผลไม้สัมผัสกับโลหะบางชนิดทำให้สีเปลี่ยน
  - เนื้อในผลไม้มีบีฟเฟอร์มากเกินไป หรือใช้บีฟเฟอร์มากเกินไป
  - ใช้ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ทำให้ผลไม้มีสีซีด
8. แยมขุ่นไม่ใส อาจเกิดจาก
  - มีเกลือบางชนิดปะปนอยู่ เช่น แคลเซียม และแมกนีเซียมฟอสเฟต หรือออกซาเลท จะทำให้เกิดลักษณะขุ่น เนื่องจากการละลายต่ำ
9. เกิดฟองในภาชนะบรรจุ เกิดเนื่องจาก
  - การบรรจุไม่ถูกต้อง เช่น ใส่ภาชนะบรรจุเร็วเกินไป
  - ใช้pektinที่เซทตัวเร็วเกินไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. เกิดการหมัก และมีเชื้อราขึ้น เนื่องจาก

- มีการปนเปื้อนของจุลินทรีย์หรือผลิตภัณฑ์ผ่านการฆ่าเชื้อไม่เพียงพอร่วมกับการมีปริมาณน้ำตาลต่ำเกินไป ซึ่งอาจเกิดจากปีศาจหน้าไม้สนิท ทำให้แยมดูความชื้นภายนอกหรือปีศาจหน้าไม้ที่อุณหภูมิสูงเกินไป ใอน้ำจะควบแน่นที่ฝา และหยดกลับลงไปในแยมทำให้ส่วนที่อยู่ด้านบนมีความเข้มข้นของน้ำตาลต่ำทำให้เจลเซตตัวก่อนบรรจุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3 อุปกรณ์และวิธีการทดลอง

3.1 วัสดุดิบ

กากฝรั่งจากกระบวนการคั้นน้ำฝรั่ง ของบริษัท นูบูน จำกัด

น้ำตาลทรายตรามิตรผล

เบะแซ (กลูโคสซีรัฟ)

เกลือชนิดละเอียด ตรา ประทับย์

น้ำ

ผงบิวาปรุงรส

3.2 สารเคมี

เพคติน

กรดซิตริก

3.3 อุปกรณ์

เครื่องปั่นน้ำผลไม้

ตะแกรงแยกเมล็ด

กะละมังสเตนเลสขนาดเล็ก กลาง ใหญ่

กระทะทองเหลือง

พายไม้

พายพลาสติก

ถ้วยชั่งสารอลูมิเนียม

ถ้วยตวง

ช้อนตวง

ถาด

ถุงมือกันความร้อน

ผ้าขาวบาง

ขวดแก้วสำหรับใส่แยมผลไม้

กล่องพลาสติกใสมีฝาปิด

ถุงพลาสติก

เครื่องชั่งละเอียด (จุดทศนิยม 4 ตำแหน่ง)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทอร์โมมิเตอร์

Refractometer N3E

แท่งแก้วคน

กระบอกน้ำกลั่น

บีกเกอร์ขนาดต่างๆ

ช้อนตักสาร

Thermoconstanter (Swiss made) novasina

3.4 วิธีการทดลอง

3.4.1 การเตรียมวัตถุดิบ

3.4.1.1 แยกเมล็ดออกจากกากฝรั่งโดยการนำกากฝรั่งไปปั่นกับน้ำ โดยมีปริมาตรกากฝรั่งต่อน้ำเป็น 5:3 (จากการทดลองเบื้องต้น อัตราส่วนนี้เป็นอัตราส่วนที่ใช้ปริมาณน้ำน้อยที่สุดที่จะทำให้เครื่องปั่นทำงานได้) จนเนื้อฝรั่งละเอียด จากนั้นนำกากฝรั่งที่ปั่นได้มากรองเพื่อแยกเมล็ดออกด้วยกระดาษกรองที่เจาะรูที่มีขนาดเล็กกว่าเมล็ดฝรั่ง

3.4.1.2 นำกากฝรั่งที่ผ่านการแยกเมล็ดแล้วไปผ่านความร้อนโดยการนึ่งด้วยไอน้ำที่อุณหภูมิ 95 องศาเซลเซียส นาน 30 วินาที เพื่อยืดอายุการเก็บรักษา (Arthey and Ashurst,1996)

3.4.2 การตรวจสอบคุณภาพของกากฝรั่ง

ทำการตรวจสอบคุณภาพของกากฝรั่งทางด้านเคมีโดยวิเคราะห์หา %ความชื้น และค่า pH

3.4.3 การพัฒนาสูตรในการผลิตกากฝรั่งกวนปรุงรส

3.4.3.1 สูตรกากฝรั่งกวน (ดัดแปลงจากสูตรมะยมกวน จากจรูญศรี, 2540)

กากฝรั่ง	1000	กรัม	คิดเป็น 100%
น้ำตาลทราย	600	กรัม	คิดเป็น 60% ของปริมาณกากฝรั่ง
น้ำ	300	กรัม	คิดเป็น 30% ของปริมาณกากฝรั่ง
เบะแซ	150	กรัม	คิดเป็น 15% ของปริมาณกากฝรั่ง
เกลือ	15	กรัม	คิดเป็น 1.5% ของปริมาณกากฝรั่ง
กรดซิตริก	3	กรัม	คิดเป็น 0.3% ของปริมาณกากฝรั่ง

3.4.3.2 สูตรผงบิวรี่ปรุงรส

บิวรี่	500 กรัม
น้ำตาลทราย4	ช้อนชา
เกลือ	2 ช้อนชา
พริกป่น	½ ช้อนชา

3.4.3.3 กระบวนการผลิตกากฝรั่งกวนปรุงรส

- เตรียมกระทะทองเหลือง ตั้งไฟกลางค่อนข้างอ่อนละลายน้ำ น้ำตาลทรายและเกลือให้เข้ากัน
- ใส่เบะแซเคียวให้ขึ้น
- ใส่กรดซิตริก (ละลายกรดซิตริกด้วยน้ำก่อน)
- ใส่กากฝรั่ง กวนจนส่วนผสมเข้ากัน ควบคุมอุณหภูมิประมาณ 90 องศาเซลเซียส ใช้เวลาประมาณ 65 นาที เทียวต่อจนแห้งเหนียวไม่ติดกระทะ
- เมื่อได้ที่แล้ว ตักออกจากกระทะ ตั้งทิ้งไว้ให้เย็น นำมาบดเป็นก้อนกลม แล้วคลุกผงบิวรี่ปรุงรส
- เก็บในภาชนะบรรจุพลาสติกมีฝาปิด

3.4.3.4 การศึกษาปริมาณกากฝรั่งที่เหมาะสมในการผลิตกากฝรั่งกวน โดยใช้ปริมาณกากฝรั่งเป็น 1000, 1100 และ 1200 กรัม ของสูตรพื้นฐาน ทำการผลิตตามข้อ 3.4.3.3 จากนั้นนำกากฝรั่งกวนที่ได้มาทำการทดสอบทางด้านประสาทสัมผัสโดยวิธี Hedonic Test โดยพิจารณาปัจจัยคุณภาพด้านเนื้อสัมผัส คือ ความสม่ำเสมอของผงบิวรี่ ความแข็ง ความเหนียว และการละลายในปากที่เป็นที่ยอมรับของผู้ทดสอบมากที่สุด ใช้ผู้ทดสอบที่ไม่ผ่านการฝึกฝนจำนวน 20 คน ทำการคำนวณทางสถิติด้วยวิธี Random Complete Block Design (RCBD) จากนั้นนำสูตรที่ผู้ทดสอบยอมรับมาทำการศึกษาต่อไป

3.4.3.5 การศึกษาปริมาณน้ำตาลทรายที่เหมาะสมในการผลิตกากฝรั่งกวนโดยใช้น้ำตาลทราย 3 ระดับ คือ 600 , 625 และ 650 กรัม ของสูตรพื้นฐาน ทำการผลิตตามข้อ 3.4.3.3 จากนั้นนำกากฝรั่งกวนที่ได้มาทำการทดสอบทางด้านประสาทสัมผัสด้านความสม่ำเสมอของผงบิวรี่ ความแข็ง ความเหนียว ความหวาน และการละลายในปาก จากนั้นนำสูตรที่ผู้ทดสอบยอมรับมาทำการศึกษาต่อไป

3.4.3.6 การศึกษาเวลาในการกวนที่เหมาะสมในการผลิตกากฝรั่งกวนโดยใช้เวลาในการกวนเท่ากับ 65, 70 และ 75 นาที ของสูตรพื้นฐาน (จับเวลาตั้งแต่ใส่กากฝรั่ง) ทำการผลิตตาม

ข้อ 3.4.3.3 จากนั้นนำกากฝรั่งกวนที่ได้มาทำการทดสอบทางด้านประสาทสัมผัสด้านความสม่ำเสมอของผงบวซ์ ความแข็ง ความเหนียว ความหวาน และการละลายในปาก

3.4.4 การพัฒนาสูตรในการผลิตแยมกากฝรั่ง

3.4.4.1 สูตรแยมกากฝรั่ง (ดัดแปลงจากสูตรแยมสตอเบอร์รี่ จาก Sanofi Bio-Industries Ltd.)

กากฝรั่ง	45	กรัม	คิดเป็น 100%
น้ำตาล	40	กรัม	คิดเป็น 88.89% ของปริมาณกากฝรั่ง
น้ำ	14.37	กรัม	คิดเป็น 31.93% ของปริมาณกากฝรั่ง
สารเพคติน	0.38	กรัม	คิดเป็น 0.84% ของปริมาณกากฝรั่ง
กรดซิตริก	0.25	กรัม	คิดเป็น 0.55% ของปริมาณกากฝรั่ง

เตรียมสารละลายเพคติน โดยการนำเพคตินผงมาผสมกับน้ำตาลให้เข้ากันตามอัตราส่วน (%W/W) 0.36:3.16 จากนั้นเติมน้ำอุณหภูมิ 75 องศาเซลเซียส คนจนเพคตินและน้ำตาลละลาย

3.4.4.2 การผลิตแยมจากกากฝรั่ง

- นำกากฝรั่ง 40.65 % น้ำตาล 46.52 % และน้ำ 9.04 % มาให้ความร้อนจนอุณหภูมิถึง 75 องศาเซลเซียส เติมสารละลายเพคติน
- ให้ความร้อนจนได้ ของแข็งละลาย ไม่ต่ำกว่า 65 °Brix วัดของแข็งละลายโดยใช้ Hand Refractometer ATAGO model N3 แล้วหยุดให้ความร้อน
- ทิ้งไว้ให้เย็นจนอุณหภูมิถึง 65 องศาเซลเซียส เติมกรดซิตริก ผสมให้เข้ากัน ถ้าต้องการเติมกลิ่นสามารถเติมได้ในขั้นตอนนี้
- บรรจุแยมขณะร้อน ลงในขวดแก้วปริมาตร 225 มิลลิลิตรที่ผ่านการฆ่าเชื้อ

3.4.4.3 การศึกษาอัตราส่วนของน้ำตาลและน้ำที่เหมาะสมในการผลิตแยมกากฝรั่งโดยใช้ปริมาณ น้ำตาล 3 ระดับ คือ 40, 50 และ 60 กรัม และน้ำ 2 ระดับ คือ 14 และ 16 กรัม ของสูตรพื้นฐาน ผลิตตามขั้นตอนในข้อ 3.4.4.2 จากนั้นนำผลิตภัณฑ์ทั้ง 6 สูตร ที่ได้มาทำการทดสอบทางด้านประสาทสัมผัสโดยวิธี Hedonic Test โดยพิจารณาปัจจัยคุณภาพด้านสี ด้านเนื้อสัมผัส ได้แก่ ความสามารถในการทา ความแน่นเนื้อ และคุณภาพด้านกลิ่นรส ได้แก่ ความหวาน ที่ผู้ทดสอบยอมรับมากที่สุด ใช้ผู้ทดสอบที่ไม่ผ่านการฝึกฝนจำนวน 20 คน ทำการคำนวณทางสถิติด้วยวิธี Factorial Experiment จากนั้นนำสูตรที่ผู้ทดสอบยอมรับมาทำการศึกษาต่อไป

3.4.4.4 การศึกษาปริมาณกรดซิตริกที่เหมาะสมในการผลิตแยมจากกากฝรั่งโดยใช้ปริมาณกรดซิตริก 3 ระดับ คือ 0.25, 0.30 และ 0.35 กรัม ของสูตรพื้นฐาน ผลิตตามขั้นตอนในข้อ 3.4.4.2 นำผลิตภัณฑ์ทั้ง 3 สูตรจากนั้นนำแยมกากฝรั่งที่ได้มาทำการทดสอบทางด้าน

ประสาทสัมผัสโดยวิธี Hedonic Test โดยพิจารณาปัจจัยคุณภาพด้านสี ด้านเนื้อสัมผัส ได้แก่ ความสามารถในการทา ความแน่นเนื้อ และคุณภาพด้านกลิ่นรส ได้แก่ ความหวาน และความเปรี้ยวที่ผู้ทดสอบยอมรับมากที่สุด ใช้ผู้ทดสอบที่ไม่ผ่านการฝึกฝนจำนวน 20 คน ทำการคำนวณทางสถิติด้วยวิธี Random Complete Block Design (RCBD) จากนั้นนำสูตรที่ผู้ทดสอบยอมรับ ทำการศึกษาต่อไป

3.4.4.5 การศึกษาปริมาณเพคตินในการผลิตแยมจากกากฝรั่งโดยใช้ปริมาณเพคติน 3 ระดับ คือ 0.38, 0.40 และ 0.45 กรัม ของสูตรพื้นฐาน ผลิตตามขั้นตอนในข้อ 3.4.4.2 จากนั้นนำผลิตภัณฑ์ทั้ง 3 สูตร มาทำการทดสอบทางด้านประสาทสัมผัสโดยวิธี Hedonic Test โดยพิจารณาปัจจัยคุณภาพด้านสี ด้านเนื้อสัมผัส ได้แก่ ความสามารถในการทา ความแน่นเนื้อ และคุณภาพด้านกลิ่นรส ได้แก่ ความหวาน และความเปรี้ยวที่ผู้ทดสอบที่ยอมรับมากที่สุด ใช้ผู้ทดสอบที่ไม่ผ่านการฝึกฝนจำนวน 20 คน ทำการคำนวณทางสถิติด้วยวิธี Random Complete Block Design (RCBD)

3.4.4.6 การเปรียบเทียบคุณภาพของแยมจากกากฝรั่งกับแยมในท้องตลาดโดยนำผลิตภัณฑ์แยมจากกากฝรั่งสูตรที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดมาเปรียบเทียบกับแยมสตอร์เบอร์รี่และแยมสับปะรด ตรา เบสท์ฟูลส์ โดยการนำผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคมองว่าดีที่สุด มาทดสอบทางด้านประสาทสัมผัสโดยวิธี Hedonic Test โดยพิจารณาปัจจัยคุณภาพด้านความสามารถในการทา และความชอบโดยรวม และนำแยมทั้ง 3 ชนิดมาวิเคราะห์คุณภาพทางเคมี คือ % acidity ค่า pH และ ค่า a_w

3.4.5 การศึกษาคุณภาพของกากฝรั่งกวนปรุงรส และแยมกากฝรั่ง

3.4.5.1 การตรวจสอบคุณภาพจากสูตรที่ได้รับการยอมรับมากที่สุด

- การศึกษาคุณภาพของกากฝรั่งกวนปรุงรสทางด้านเคมี ได้แก่ หากค่าความเป็นกรดต่าง ค่า pH และค่า a_w
- การศึกษาคุณภาพของแยมกากฝรั่งทางด้านเคมี ได้แก่ หากค่าความเป็นกรดต่าง ค่า pH และค่า a_w

3.4.5.2 การศึกษาคุณภาพในการเก็บรักษา โดยทำการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ทั้ง 2 ชนิดที่อุณหภูมิห้องเป็นเวลา 2 สัปดาห์ จากนั้นนำผลิตภัณฑ์ที่เก็บรักษามาทำการทดสอบทางด้านประสาทสัมผัส โดยกากฝรั่งกวนจะทำการทดสอบทางด้านกลิ่นรส และเนื้อสัมผัส ได้แก่ สี ความสามารถในการทา ความเปรี้ยว ความหวาน และความแน่นเนื้อ ส่วนแยมกากฝรั่งทำการทดสอบทางด้านกลิ่นรส และเนื้อสัมผัส ได้แก่ ความสม่ำเสมอของผงबीว ความแข็ง ความเหนียว ความหวาน และการละลายในปาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลและการวิจารณ์ผลการทดลอง

4.1 กากฝรั่ง

4.1.1 ผลการวิเคราะห์คุณภาพทางด้านเคมีของกากฝรั่ง

ตรวจสอบคุณภาพทางเคมีของกากฝรั่งที่ผ่านการแยกเมล็ดแล้ว โดย การวิเคราะห์ค่า %ความชื้น และค่า pH ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์คุณภาพทางเคมีของกากฝรั่งที่ผ่านการแยกเมล็ดแล้ว

ตัวอย่าง	%ความชื้น	pH
กากฝรั่ง	89.77 ± 0.09	4.73 ± 0.02

จากตารางที่ 4 พบว่า กากฝรั่งที่ใช้เป็นวัตถุดิบที่ได้ผ่านการนึ่งด้วยไอน้ำร้อนที่อุณหภูมิ 95 องศาเซลเซียส นาน 30 วินาที เพื่อยับยั้งจุลินทรีย์ (Arthey and Ashurst, 1996) มี %ความชื้นเท่ากับ 89.77 ± 0.09 ซึ่งค่าปริมาณความชื้นที่ได้จะมากกว่าในทฤษฎีเนื่องจากในกระบวนการแยกเมล็ดต้องมีเติมน้ำลงไปในการกากฝรั่งเพื่ออำนวยความสะดวกการนำไปป่นแล้วแยกเมล็ด และมีค่า pH เท่ากับ 4.73 ± 0.02

4.2 กากฝรั่งกวนปรุงรส

4.2.1 การศึกษาปริมาณกากฝรั่งที่เหมาะสมในการผลิตกากฝรั่งกวนปรุงรส

โดยใช้ปริมาณกากฝรั่ง 1000, 1100 และ 1200 กรัมของสูตรพื้นฐาน ทำการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยวิธี Hedonic Test ระดับสเกล 5 โดยใช้ผู้ชิมที่ไม่ผ่านการฝึกฝนจำนวน 20 คน ทำการทดสอบปัจจัยคุณภาพด้านความสม่ำเสมอของผงบวบ ความแข็ง ความเหนียว และการละลายในปาก แสดงผลดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 คะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางประสาทสัมผัสเมื่อใช้ปริมาณกากฝรั่งที่แตกต่างกันในการผลิตกากฝรั่งกวนปรุงรส

ปริมาณกากฝรั่ง (กรัม) ของสูตรพื้นฐาน	ปัจจัยคุณภาพ			
	ความสม่ำเสมอของผงบิวย	ความแข็ง	ความเหนียว	การละลายในปาก
1000	3.45 ^a	2.20 ^b	2.10 ^b	2.25 ^b
1100	3.45 ^a	3.95 ^a	3.60 ^a	3.65 ^a
1200	3.35 ^a	3.55 ^a	3.65 ^a	3.60 ^a

หมายเหตุ ตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้ง ไม่มีความแตกต่างกัน ทางสถิติ ($P > 0.05$)

จากตารางที่ 5 เมื่อพิจารณาถึงด้านความสม่ำเสมอของผงบิวย ผู้ทดสอบไม่สามารถแยกความแตกต่างด้านความสม่ำเสมอของผงบิวยของกากฝรั่งกวนปรุงรสได้ แต่สามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับความสม่ำเสมอของผงบิวยที่ใช้ปริมาณกากฝรั่ง 1000 และ 1100 กรัมของสูตรพื้นฐานมากที่สุด โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และให้การยอมรับความสม่ำเสมอของผงบิวยที่ใช้ปริมาณกากฝรั่ง 1200 กรัมของสูตรพื้นฐานน้อยที่สุด

ด้านความแข็ง ผู้ทดสอบสามารถแยกความแตกต่างด้านความแข็งของกากฝรั่งกวนปรุงรสได้ โดยผู้ทดสอบให้การยอมรับความแข็งของกากฝรั่งกวนปรุงรสที่ใช้ปริมาณกากฝรั่ง 1100 กรัมของสูตรพื้นฐานมากที่สุด ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับการใช้ปริมาณกากฝรั่ง 1200 กรัมของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากผลคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และผู้ทดสอบให้การยอมรับความแข็งของกากฝรั่งกวนปรุงรสที่ใช้ปริมาณกากฝรั่ง 1000 กรัมของสูตรพื้นฐานน้อยที่สุด

ด้านความเหนียว ผู้ทดสอบสามารถแยกความแตกต่างด้านความเหนียวของกากฝรั่งกวนปรุงรสได้ โดยผู้ทดสอบให้การยอมรับความเหนียวของกากฝรั่งกวนปรุงรสที่ใช้ปริมาณกากฝรั่ง 1200 กรัมของสูตรพื้นฐานมากที่สุด ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับการใช้ปริมาณกากฝรั่ง 1100 กรัมของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากผลคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และผู้ทดสอบให้การยอมรับความแข็งของกากฝรั่งกวนปรุงรสที่ใช้ปริมาณกากฝรั่ง 1000 กรัมของสูตรพื้นฐานน้อยที่สุด

ด้านการละลายในปาก ผู้ทดสอบสามารถแยกความแตกต่างด้านความแข็งของกากฝรั่งกวนปรุงรสได้ โดยผู้ทดสอบให้การยอมรับการละลายในปากของกากฝรั่งกวนปรุงรสที่ใช้ปริมาณกากฝรั่ง 1100 กรัมของสูตรพื้นฐานมากที่สุด ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับการใช้ปริมาณกากฝรั่ง

1200 กรัมของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากผลคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และผู้ทดสอบให้การยอมรับความแข็งแรงของกากฝรั่งปนปรุงรสที่ใช้ปริมาณกากฝรั่ง 1000 กรัมของสูตรพื้นฐานน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาจากปัจจัยทั้งหมด พบว่าปริมาณกากฝรั่งที่ใช้ในการผลิตกากฝรั่งปนปรุงรสที่เหมาะสมที่สุด คือ 1100 กรัมของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด จากปัจจัยด้านความแข็ง ความเหนียว และการละลายในปากที่มีผลต่อการแยกความแตกต่าง แสดงว่าปริมาณกากฝรั่งมีผลต่อความแข็ง ความเหนียว และการละลายในปากของผลิตภัณฑ์ที่ได้ ในขณะที่ปัจจัยด้านความสม่ำเสมอของผงบวบ ไม่มีผลต่อการแยกความแตกต่างของกากฝรั่งปนปรุงรสที่มีการใช้ปริมาณกากฝรั่งที่แตกต่างกัน

4.2.2 การศึกษาปริมาณน้ำตาลทรายที่เหมาะสมในการผลิตกากฝรั่งปนปรุงรส

โดยใช้ปริมาณน้ำตาลทราย 600, 625 และ 650 กรัมของสูตรพื้นฐานในการผลิตกากฝรั่งปนปรุงรส ทำการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยวิธี Hedonic Test ระดับสเกล 5 โดยใช้ผู้ชิมที่ไม่ผ่านการฝึกฝนจำนวน 20 คน ทำการทดสอบปัจจัยคุณภาพด้านความสม่ำเสมอของผงบวบ ความแข็ง ความเหนียว ความหวานและการละลายในปาก แสดงผลดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 คะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางประสาทสัมผัสเมื่อใช้ปริมาณน้ำตาลทรายที่แตกต่างกันในการผลิตกากฝรั่งปนปรุงรส

ปริมาณ น้ำตาลทราย (กรัม)	ปัจจัยคุณภาพ				
	ความ สม่ำเสมอ ของผงบวบ	ความแข็ง	ความเหนียว	ความหวาน	การละลายในปาก
600	3.65 ^{ab}	3.10 ^{ab}	2.80 ^b	3.25 ^b	2.95 ^b
625	3.95 ^a	3.75 ^a	3.90 ^a	3.85 ^a	3.65 ^a
650	3.45 ^b	3.00 ^b	2.90 ^b	3.30 ^b	2.85 ^b

หมายเหตุ ตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้ง ไม่มีความแตกต่างกัน ทางสถิติ ($P > 0.05$)

จากตารางที่ 6 เมื่อพิจารณาด้านความสม่ำเสมอของผงบวบ ผู้ทดสอบสามารถแยกความแตกต่างด้านความสม่ำเสมอของผงบวบของกากฝรั่งปนปรุงรสได้ และสามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การ

ยอมรับความสม่ำเสมอของผงบวีย์ที่ใช้ปริมาณน้ำตาลทราย 625 กรัมของสูตรพื้นฐานมากที่สุด ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับการใช้ปริมาณน้ำตาลทราย 600 กรัมของสูตรพื้นฐาน แต่มีความแตกต่างทางสถิติกับกากฝรั่งกวนปรุงรสที่มีการใช้ปริมาณน้ำตาลทราย 650 กรัมของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และให้การยอมรับความสม่ำเสมอของผงบวีย์ที่ใช้ปริมาณน้ำตาลทราย 650 กรัมของสูตรพื้นฐานน้อยที่สุด

ด้านความแข็ง ผู้ทดสอบสามารถแยกความแตกต่างด้านความแข็งของกากฝรั่งกวนปรุงรสได้ และสามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับความแข็งของกากฝรั่งกวนปรุงรสที่ใช้ปริมาณน้ำตาลทราย 625 กรัมของสูตรพื้นฐานมากที่สุด ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับการใช้ปริมาณน้ำตาลทราย 600 กรัมของสูตรพื้นฐาน แต่มีความแตกต่างทางสถิติกับกากฝรั่งกวนปรุงรสที่มีการใช้ปริมาณน้ำตาลทราย 650 กรัมของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และให้การยอมรับความแข็งที่ใช้ปริมาณน้ำตาลทราย 650 กรัมของสูตรพื้นฐานน้อยที่สุด

ด้านความเหนียว ผู้ทดสอบสามารถแยกความแตกต่างด้านความเหนียวของกากฝรั่งกวนปรุงรสได้ และสามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับความเหนียวของกากฝรั่งกวนปรุงรสที่ใช้ปริมาณน้ำตาลทราย 625 กรัมของสูตรพื้นฐานมากที่สุด ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติกับกากฝรั่งกวนปรุงรสที่ใช้ปริมาณน้ำตาลทราย 600 กรัม และ 650 กรัมของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และให้การยอมรับความแข็งที่ใช้ปริมาณน้ำตาลทราย 600 กรัมของสูตรพื้นฐานน้อยที่สุด

ด้านความหวาน ผู้ทดสอบสามารถแยกความแตกต่างด้านความหวานของกากฝรั่งกวนปรุงรสได้ และสามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับความหวานของกากฝรั่งกวนปรุงรสที่ใช้ปริมาณน้ำตาลทราย 625 กรัมของสูตรพื้นฐานมากที่สุด ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติกับกากฝรั่งกวนปรุงรสที่ใช้ปริมาณน้ำตาลทราย 600 กรัม และ 650 กรัมของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และให้การยอมรับความหวานที่ใช้ปริมาณน้ำตาลทราย 600 กรัมของสูตรพื้นฐานน้อยที่สุด

ด้านการละลายในปาก ผู้ทดสอบสามารถแยกความแตกต่างด้านการละลายในปากของกากฝรั่งกวนปรุงรสได้ และสามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับการละลายในปากของกากฝรั่งกวนปรุงรสที่ใช้ปริมาณน้ำตาลทราย 625 กรัมของสูตรพื้นฐานมากที่สุด ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติกับกากฝรั่งกวนปรุงรสที่ใช้ปริมาณน้ำตาลทราย 600 กรัม และ 650 กรัมของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และให้การยอมรับการละลายในปากของกากฝรั่งกวนปรุงรสที่ใช้ปริมาณน้ำตาลทราย 650 กรัมของสูตรพื้นฐานน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อพิจารณาจากปัจจัยทั้งหมด พบว่าปริมาณน้ำตาลที่ใช้ในการผลิตกากฝรั่งกวนปรุงรสที่เหมาะสมที่สุด คือ 625 กรัมของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด จากปัจจัยด้านความสม่ำเสมอของผงบิ้วย ความแข็ง ความเหนียว ความหวาน และการละลายในปากที่มีผลต่อการแยกความแตกต่าง แสดงว่าการใช้ปริมาณน้ำตาลที่แตกต่างกันมีผลต่อความสม่ำเสมอของผงบิ้วย ความแข็ง ความเหนียว ความหวาน และการละลายในปากของผลิตภัณฑ์กากฝรั่งกวนปรุงรส

4.2.3 การศึกษาเวลาในการกวนที่เหมาะสมในการผลิตกากฝรั่งกวนปรุงรส

โดยใช้เวลาในการกวน 65, 70 และ 75 นาทีของสูตรพื้นฐานในการผลิตกากฝรั่งกวนปรุงรส ทำการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยวิธี Hedonic Test ระดับสเกล 5 โดยใช้ผู้ชิมที่ไม่ผ่านการฝึกฝนจำนวน 20 คน ทำการทดสอบปัจจัยคุณภาพด้านความสม่ำเสมอของผงบิ้วย ความแข็ง ความเหนียว ความหวาน และการละลายในปาก แสดงผลดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 คะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางประสาทสัมผัสเมื่อใช้เวลาในการกวนที่แตกต่างกันในการผลิตกากฝรั่งกวนปรุงรส

เวลาที่ใช้ในการกวน (นาที)	ปัจจัยคุณภาพ				
	ความสม่ำเสมอของผงบิ้วย	ความแข็ง	ความเหนียว	ความหวาน	การละลายในปาก
65	3.95 ^a	3.55 ^a	3.95 ^a	3.65 ^a	3.45 ^a
70	3.65 ^a	3.65 ^a	3.25 ^b	3.45 ^{ab}	3.70 ^a
75	3.75 ^a	2.55 ^b	2.55 ^c	3.15 ^b	2.60 ^b

หมายเหตุ ตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้ง ไม่มีความแตกต่างกัน ทางสถิติ ($P > 0.05$)

จากตารางที่ 7 เมื่อพิจารณาถึงด้าน ความสม่ำเสมอของผงบิ้วย ผู้ทดสอบไม่สามารถแยกความแตกต่างด้านความสม่ำเสมอของผงบิ้วยของกากฝรั่งกวนปรุงรสได้ และสามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับความสม่ำเสมอของผงบิ้วยที่ใช้เวลาในการกวน 65 นาทีของสูตรพื้นฐาน

มากที่สุด โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และให้การยอมรับความสม่ำเสมอของผลบวชที่ใช้เวลาในการกวน 70 นาทีของสูตรพื้นฐานน้อยที่สุด

ด้านความแข็ง ผู้ทดสอบสามารถแยกความแตกต่างด้านความแข็งของกากฝรั่งกวนปรุงรสได้ และสามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับความแข็งของกากฝรั่งกวนปรุงรสที่ใช้เวลาในการกวน 70 นาทีของสูตรพื้นฐานมากที่สุด ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับการใช้เวลาในการกวน 65 นาทีของสูตรพื้นฐาน แต่มีความแตกต่างทางสถิติกับกากฝรั่งกวนปรุงรสที่มีการใช้เวลาในการกวน 75 นาทีของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และให้การยอมรับความแข็งที่ใช้เวลาในการกวน 75 นาทีของสูตรพื้นฐานน้อยที่สุด

ด้านความเหนียว ผู้ทดสอบสามารถแยกความแตกต่างด้านความเหนียวของกากฝรั่งกวนปรุงรสได้ และสามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับความเหนียวของกากฝรั่งกวนปรุงรสที่ใช้เวลาในการกวน 65 นาทีของสูตรพื้นฐานมากที่สุด ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติกับกากฝรั่งกวนปรุงรสที่ใช้เวลาในการกวน 70 และ 75 นาทีของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และให้การยอมรับความแข็งที่ใช้เวลาในการกวน 75 นาทีของสูตรพื้นฐานน้อยที่สุด

ด้านความหวาน ผู้ทดสอบสามารถแยกความแตกต่างด้านความหวานของกากฝรั่งกวนปรุงรสได้ และสามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับความหวานของกากฝรั่งกวนปรุงรสที่ใช้เวลาในการกวน 65 นาทีของสูตรพื้นฐานมากที่สุด ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับกากฝรั่งกวนปรุงรสที่ใช้เวลาในการกวน 70 นาทีของสูตรพื้นฐาน แต่มีความแตกต่างทางสถิติกับกากฝรั่งกวนปรุงรสที่ใช้เวลาในการกวน 75 นาทีของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และให้การยอมรับความหวานที่ใช้เวลาในการกวน 75 นาทีของสูตรพื้นฐานน้อยที่สุด

ด้านการละลายในปาก ผู้ทดสอบสามารถแยกความแตกต่างด้านการละลายในปากของกากฝรั่งกวนปรุงรสได้ และสามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับการละลายในปากของกากฝรั่งกวนปรุงรสที่ใช้เวลาในการกวน 70 นาทีของสูตรพื้นฐานมากที่สุด ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับกากฝรั่งกวนปรุงรสที่ใช้เวลาในการกวน 65 นาทีของสูตรพื้นฐาน แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับกากฝรั่งกวนปรุงรสที่ใช้เวลาในการกวน 75 นาทีของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และให้การยอมรับการละลายในปากของกากฝรั่งกวนปรุงรสที่ใช้เวลาในการกวน 75 นาทีของสูตรพื้นฐานน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาจากปัจจัยทั้งหมด พบว่าเวลาที่ใช้ในการกวนของผลิตภัณฑ์กากฝรั่งกวนปรุงรสที่เหมาะสมที่สุด คือ 65 นาทีของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด จากปัจจัยด้านความแข็ง ความเหนียว ความหวาน และการละลายในปากที่มีผลต่อการแยกความแตกต่าง แสดงว่าเวลาที่ใช้ในการกวนมีผลต่อความแข็ง ความเหนียว ความหวาน และการละลายในปากของ

ผลิตภัณฑ์ที่ได้ ในขณะที่ปัจจัยด้านความสม่ำเสมอของผงบิ้วยไม่มีผลต่อการแยกความแตกต่างของกากฟรังกวอนปรุงรสที่มีการใช้เวลาในการกวนที่แตกต่างกัน

4.2.4 การศึกษาคุณภาพในการเก็บรักษาของผลิตภัณฑ์กากฟรังกวอนปรุงรส

โดยใช้เวลาในการเก็บรักษา 2 สัปดาห์ ที่อุณหภูมิห้อง ทำการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยวิธี Hedonic Test ระดับสเกล 5 โดยใช้ผู้ชิมที่ไม่ผ่านการฝึกฝนจำนวน 20 คน ทำการทดสอบปัจจัยคุณภาพด้านความสม่ำเสมอของผงบิ้วย ความแข็ง ความเหนียว ความหวาน และการละลายในปาก แสดงผลดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 คะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางประสาทสัมผัสเมื่อทำการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์กากฟรังกวอนปรุงรส เป็นเวลา 2 สัปดาห์ ที่อุณหภูมิห้อง

สูตร	อายุการเก็บรักษา (วัน)	ปัจจัยคุณภาพ				
		ความสม่ำเสมอของผงบิ้วย	ความแข็ง	ความเหนียว	ความหวาน	การละลายในปาก
1	0	3.95 ^a	3.55 ^a	3.95 ^a	3.65 ^a	3.45 ^a
2	14	3.90 ^a	3.55 ^a	3.85 ^a	3.95 ^a	3.70 ^a

หมายเหตุ ตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้ง ไม่มีความแตกต่างกัน ทางสถิติ ($P > 0.05$)

จากตารางที่ 8 ผลการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์กากฟรังกวอนปรุงรสเป็นเวลา 2 สัปดาห์ได้ แต่สามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับความแข็งของกากฟรังกวอนปรุงรสที่มีอายุการเก็บรักษาที่ 0 วันมากกว่าที่ 14 วัน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด

เมื่อพิจารณาจากปัจจัยทั้งหมด พบว่าเวลาในการเก็บรักษาของผลิตภัณฑ์กากฟรังกวอนปรุงรสที่อุณหภูมิห้อง จะเห็นได้ว่าปัจจัยด้านความสม่ำเสมอของผงบิ้วย ความแข็ง ความเหนียว ความหวาน และการละลายในปากไม่มีผลต่อการแยกความแตกต่าง แสดงว่าเวลาที่ใช้ในการเก็บรักษา 2 สัปดาห์นั้น ไม่มีผลต่อความสม่ำเสมอของผงบิ้วย ความแข็ง ความเหนียว ความหวาน และการละลายในปากของกากฟรังกวอนปรุงรส แต่เมื่อดูแนวโน้มจากคะแนนเฉลี่ยความชอบของบางปัจจัยพบว่าเมื่อเวลาผ่านไปมีแนวโน้มลดลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.5 ผลการวิเคราะห์คุณภาพทางเคมีของผลิตภัณฑ์กากฝรั่งกวนปรุงรส

ทำการตรวจสอบคุณภาพทางเคมีของกากฝรั่งกวนปรุงรสที่ได้รับการยอมรับมากที่สุด โดยทำการวิเคราะห์หาค่า pH, %Acidity และ a_w แสดงผลดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์คุณภาพทางเคมีของกากฝรั่งกวนปรุงรส

ตัวอย่าง	pH	%Acidity	a_w
กากฝรั่งกวนปรุงรส	3.67 ± 0.02	0.065	0.337

ผลิตภัณฑ์กากฝรั่งกวนปรุงรสที่ได้รับการยอมรับมากที่สุด มีค่า pH เท่ากับ 3.67 ± 0.02 %Acidity เท่ากับ 0.065 และค่า a_w เท่ากับ 0.337 เนื่องจากกากฝรั่งกวนปรุงรสเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ยังไม่เคยมีการผลิตออกมาขายตามท้องตลาดจึงยังไม่มีมาตรฐานทางด้านต่างๆค่าที่ได้จึงสามารถนำมาเป็นมาตรฐานและพัฒนาสูตรที่ดีขึ้นต่อไป

4.3 แยมกากฝรั่ง

4.3.1 การศึกษาอัตราส่วนของน้ำตาลทรายและน้ำที่เหมาะสมในการผลิตแยมจากกากฝรั่ง

โดยแปรผันอัตราส่วนของน้ำตาลทรายและน้ำ โดยใช้น้ำตาลทราย 3 ระดับ คือ 40, 50 และ 60 กรัมของสูตรพื้นฐาน และปริมาณน้ำ 14 และ 15 กรัมของสูตรพื้นฐานในการผลิตแยมจากกากฝรั่ง ทำการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยวิธี Hedonic Test ระดับสเกล 5 โดยใช้ผู้ทดสอบที่ไม่ผ่านการฝึกฝนจำนวน 20 คน ทำการทดสอบปัจจัยคุณภาพด้านสี ความสามารถในการทา ความหวาน และความแน่นเนื้อ แสดงผลดังตารางที่ 10

จากตารางที่ 10 เมื่อพิจารณาด้านสี ผู้ทดสอบสามารถแยกความแตกต่างทางด้านสีของแยมกากฝรั่งได้ และสามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับด้านสีของแยมกากฝรั่งสูตรที่ 2 มากที่สุด ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแยมกากฝรั่งสูตรที่ 1 และ 3 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแยมกากฝรั่งสูตรที่ 4, 5 และ 6 โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และการยอมรับด้านสีของแยมกากฝรั่งสูตร ที่ 4 และ 5 น้อยที่สุด

ด้านความสามารถในการทาผู้ทดสอบสามารถแยกความแตกต่างทางด้านความสามารถในการทาของแยมกากฝรั่งได้ และสามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับด้านความสามารถในการทาของแยมกากฝรั่งสูตรที่ 3 มากที่สุด ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแยมกากฝรั่งสูตรที่ 1, 2

และ 4 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแยมกาแฟฝรั่งเศสสูตรที่ 5 และ 6 โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และการยอมรับด้านความสามารถในการทาของแยมกาแฟฝรั่งเศสสูตรที่ 6 น้อยที่สุด

ตารางที่ 10 คะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางประสาทสัมผัสเมื่อใช้ปริมาณน้ำตาลทรายและน้ำที่แตกต่างกันในการผลิตแยมกาแฟฝรั่งเศส

สูตรที่	ปริมาณน้ำตาลทราย (กรัม) ของสูตรพื้นฐาน	ปริมาณน้ำ (กรัม) ของสูตรพื้นฐาน	ปัจจัยคุณภาพ			
			สี	ความสามารถในการทา	ความหวาน	ความแน่นเนื้อ
1	40	14	3.10 ^a	3.15 ^a	3.15 ^{ab}	3.15 ^{ab}
2	40	16	3.40 ^a	2.95 ^{ab}	3.15 ^{ab}	3.55 ^a
3	50	14	3.10 ^a	3.80 ^a	3.55 ^a	3.85 ^a
4	50	16	2.80 ^b	3.45 ^a	3.20 ^{ab}	2.85 ^b
5	60	14	2.80 ^b	2.75 ^b	2.85 ^b	1.90 ^c
6	60	16	2.85 ^b	2.70 ^b	2.75 ^b	2.50 ^b

หมายเหตุ ตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้ง ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P > 0.05$)

ด้านความหวาน ผู้ทดสอบสามารถแยกความแตกต่างทางด้านความหวานของแยมกาแฟฝรั่งเศส และสามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับด้านความหวานของแยมกาแฟฝรั่งเศสสูตรที่ 3 มากที่สุด ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแยมกาแฟฝรั่งเศสสูตรที่ 1, 2 และ 4 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแยมกาแฟฝรั่งเศสสูตรที่ 5 และ 6 โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และการยอมรับด้านความหวานของแยมกาแฟฝรั่งเศสสูตรที่ 6 น้อยที่สุด

ด้านความแน่นเนื้อ ผู้ทดสอบสามารถแยกความแตกต่างทางด้านความแน่นเนื้อของแยมกาแฟฝรั่งเศส และสามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับด้านความความแน่นเนื้อของแยมกาแฟฝรั่งเศสสูตรที่ 3 มากที่สุด ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแยมกาแฟฝรั่งเศสสูตรที่ 1 และ 2 แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแยมกาแฟฝรั่งเศสสูตรที่ 4, 5 และ 6 โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และการยอมรับด้านความแน่นเนื้อของแฮมกากฝรั่งสูตรที่ 5 น้อยที่สุดซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติกับสูตรอื่น

เมื่อพิจารณาจากปัจจัยทั้งหมด พบว่า อัตราส่วนของปริมาณน้ำตาลและน้ำที่เหมาะสมที่สุดที่จะเติมลงในสูตรของการผลิตแฮมกากฝรั่งคือ น้ำตาล 50 กรัมและน้ำ 14 กรัมของสูตรพื้นฐาน และพบว่าการเปลี่ยนแปลงอัตราส่วนระหว่างน้ำตาลและน้ำมีผลต่อผลิตภัณฑ์แฮมกากฝรั่งในด้านความสามารถในการทา ความหวานและความแน่นเนื้อ

4.3.2 การศึกษาปริมาณกรดซิตริกที่เหมาะสมในการผลิตแฮมกากฝรั่ง

โดยใช้ปริมาณกรดซิตริก 0.25, 0.30 และ 0.35 กรัมของสูตรพื้นฐานในการผลิตแฮมกากฝรั่ง ทำการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยวิธี Hedonic Test ระดับสเกล 5 โดยใช้ผู้ทดสอบที่ไม่ผ่านการฝึกฝนจำนวน 20 คน ทำการทดสอบปัจจัยคุณภาพด้านสี ความสามารถในการทา ความเปรี้ยว ความหวาน และความแน่นเนื้อ แสดงผลดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ตารางแสดงคะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางประสาทสัมผัสเมื่อใช้ปริมาณกรดซิตริกที่แตกต่างกันในการผลิตแฮมกากฝรั่ง

ปริมาณ กรดซิตริก (กรัม)	ปัจจัยคุณภาพ				
	สี	ความสามารถ ในการทา	ความเปรี้ยว	ความหวาน	ความแน่น เนื้อ
0.25	3.90 ^a	3.85 ^a	3.15 ^a	3.40 ^a	3.65 ^a
0.30	3.45 ^a	3.65 ^{ab}	3.35 ^a	3.65 ^a	3.20 ^{ab}
0.35	2.75 ^b	3.15 ^b	3.25 ^a	3.15 ^a	2.95 ^b

หมายเหตุ ตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้ง ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P > 0.05$)

จากตารางที่ 11 เมื่อพิจารณาด้านสี ผู้ทดสอบสามารถแยกความแตกต่างทางด้านสีของแฮมกากฝรั่งได้ และสามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับด้านสีของแฮมกากฝรั่งที่ใช้ปริมาณกรดซิตริก 0.25 กรัมของสูตรพื้นฐานมากที่สุด ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแฮมกากฝรั่งที่ใช้ปริมาณกรดซิตริก 0.30 กรัมของสูตรพื้นฐาน แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแฮมกากฝรั่งที่ใช้

ปริมาณกรดซิตริก 0.35 กรัมของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และการยอมรับด้านสีของแยมกาแฟร่งที่ใช้ปริมาณกรดซิตริก 0.35 กรัมของสูตรพื้นฐานน้อยที่สุด

ด้านความสามารถในการทา ผู้ทดสอบสามารถแยกความแตกต่างด้านความสามารถในการทาของแยมกาแฟร่งได้ และสามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับด้านความสามารถในการทาของแยมกาแฟร่งที่ใช้ปริมาณกรดซิตริก 0.25 กรัมของสูตรพื้นฐานมากที่สุด ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแยมกาแฟร่งที่ใช้ปริมาณกรดซิตริก 0.30 กรัมของสูตรพื้นฐาน แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแยมกาแฟร่งที่ใช้ปริมาณกรดซิตริก 0.35 กรัมของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และการยอมรับด้านความสามารถในการทาของแยมกาแฟร่งที่ใช้ปริมาณกรดซิตริก 0.35 กรัมของสูตรพื้นฐานน้อยที่สุด

ด้านความเปรี้ยว ผู้ทดสอบไม่สามารถแยกความแตกต่างด้านความเปรี้ยวของแยมกาแฟร่งได้ แต่สามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับด้านความเปรี้ยวของแยมกาแฟร่งที่ใช้ปริมาณกรดซิตริก 0.30 กรัมของสูตรพื้นฐานมากที่สุด ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแยมกาแฟร่งที่ใช้ปริมาณกรดซิตริก 0.25 กรัม และ 0.35 กรัมของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด

ด้านความหวาน ผู้ทดสอบไม่สามารถแยกความแตกต่างด้านความหวานของแยมกาแฟร่งได้ แต่สามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับด้านความหวานของแยมกาแฟร่งที่ใช้ปริมาณกรดซิตริก 0.25 กรัมของสูตรพื้นฐานมากที่สุด ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแยมกาแฟร่งที่ใช้ปริมาณกรดซิตริก 0.30 กรัม และ 0.35 กรัมของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และการยอมรับด้านความหวานของแยมกาแฟร่งที่ใช้ปริมาณกรดซิตริก 0.35 กรัมของสูตรพื้นฐานน้อยที่สุด

ด้านความแน่นเนื้อ ผู้ทดสอบสามารถแยกความแตกต่างด้านความแน่นเนื้อของแยมกาแฟร่งได้ และสามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับด้านความแน่นเนื้อของแยมกาแฟร่งที่ใช้ปริมาณกรดซิตริก 0.25 กรัมของสูตรพื้นฐานมากที่สุด ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแยมกาแฟร่งที่ใช้ปริมาณกรดซิตริก 0.30 กรัมของสูตรพื้นฐาน แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแยมกาแฟร่งที่ใช้ปริมาณกรดซิตริก 0.35 กรัมของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และการยอมรับด้านความแน่นเนื้อของแยมกาแฟร่งที่ใช้ปริมาณกรดซิตริก 0.35 กรัมของสูตรพื้นฐานน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาจากปัจจัยทั้งหมด พบว่าปริมาณกรดซิตริกที่เหมาะสมในการผลิตแยมกาแฟร่ง คือ 0.25 กรัมของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด จากปัจจัยด้านสี ความเปรี้ยว และความหวาน ที่มีผลต่อการแยกความแตกต่าง แสดงว่าปริมาณกรดซิตริกที่ใช้ในการผลิตแยม

กากฝรั่ง มีผลต่อปัจจัยด้านสี ความเปรี้ยว และความหวาน ของผลิตภัณฑ์ที่ได้ ในขณะที่ปัจจัยด้านความสามารถในการทา และความแน่นเนื้อไม่มีผลต่อการแยกความแตกต่างของแยมกากฝรั่งที่มีการใช้ปริมาณกรดซิตริกที่แตกต่างกัน

4.3.3 การศึกษาปริมาณpektinที่เหมาะสมในการผลิตแยมกากฝรั่ง

โดยใช้ปริมาณpektin 0.38, 0.40 และ 0.45 กรัมของสูตรพื้นฐานในการผลิตแยมกากฝรั่ง ทำการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยวิธี Hedonic Test ระดับสเกล 5 โดยใช้ผู้ทดสอบที่ไม่ผ่านการฝึกฝนจำนวน 20 คน ทำการทดสอบปัจจัยคุณภาพด้านสี ความสามารถในการทา ความเปรี้ยว ความหวาน และความแน่นเนื้อ แสดงผลดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 คะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางประสาทสัมผัสเมื่อใช้ปริมาณpektinที่แตกต่างกันในการผลิตแยมกากฝรั่ง

ปริมาณpektin (กรัม) ของสูตรพื้นฐาน	ปัจจัยคุณภาพ				
	สี	ความสามารถ ในการทา	ความเปรี้ยว	ความหวาน	ความแน่น เนื้อ
0.38	3.70 ^a	3.90 ^a	3.20 ^a	3.35 ^a	3.65 ^a
0.40	3.55 ^a	3.55 ^b	3.10 ^a	3.35 ^a	3.25 ^a
0.45	3.30 ^a	2.80 ^b	3.35 ^a	3.65 ^a	3.10 ^a

หมายเหตุ ตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้ง ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P > 0.05$)

จากตารางที่ 12 เมื่อพิจารณาด้านสี ผู้ทดสอบไม่สามารถแยกความแตกต่างทางด้านสีของแยมกากฝรั่งได้ แต่สามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับด้านสีของแยมกากฝรั่งที่ใช้ปริมาณpektin 0.38 กรัมของสูตรพื้นฐานมากที่สุด ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแยมกากฝรั่งที่ใช้ปริมาณpektin 0.40 กรัมของสูตรพื้นฐาน แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแยมกากฝรั่งที่ใช้ปริมาณpektin 0.45 กรัมของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และการยอมรับด้านสีของแยมกากฝรั่งที่ใช้ปริมาณpektin 0.45 กรัมของสูตรพื้นฐานน้อยที่สุด

ด้านความสามารถในการทา ผู้ทดสอบสามารถแยกความแตกต่างด้านความสามารถในการทาของแยมกากฝรั่งได้ และสามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับด้านความสามารถในการทา

ของแยมกาแฟฝรั่งเศสที่ใช้ปริมาณเพคติน 0.38 กรัมของสูตรพื้นฐานมากที่สุด ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติกับแยมกาแฟฝรั่งเศสที่ใช้ปริมาณเพคติน 0.40 กรัม และ 0.45 กรัมของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และการยอมรับด้านความสามารถในการทาของแยมกาแฟฝรั่งเศสที่ใช้ปริมาณเพคติน 0.45 กรัมของสูตรพื้นฐานน้อยที่สุด

ความเปรี้ยว ผู้ทดสอบไม่สามารถแยกความแตกต่างทางด้านความเปรี้ยวของแยมกาแฟฝรั่งเศสได้ แต่สามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับด้านความเปรี้ยวของแยมกาแฟฝรั่งเศสที่ใช้ปริมาณเพคติน 0.45 กรัมของสูตรพื้นฐานมากที่สุด ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแยมกาแฟฝรั่งเศสที่ใช้ปริมาณเพคติน 0.38 กรัม และ 0.40 กรัมของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และการยอมรับด้านสีของแยมกาแฟฝรั่งเศสที่ใช้ปริมาณเพคติน 0.40 กรัมของสูตรพื้นฐานน้อยที่สุด

ความหวาน ผู้ทดสอบไม่สามารถแยกความแตกต่างทางด้านความหวานของแยมกาแฟฝรั่งเศสได้ แต่สามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับด้านความหวานของแยมกาแฟฝรั่งเศสที่ใช้ปริมาณเพคติน 0.45 กรัมของสูตรพื้นฐานมากที่สุด ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแยมกาแฟฝรั่งเศสที่ใช้ปริมาณเพคติน 0.38 กรัม และ 0.40 กรัมของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และการยอมรับด้านสีของแยมกาแฟฝรั่งเศสที่ใช้ปริมาณเพคติน 0.38 กรัม และ 0.40 กรัมของสูตรพื้นฐานน้อยที่สุด

ความแน่นเนื้อ ผู้ทดสอบไม่สามารถแยกความแตกต่างด้านความแน่นเนื้อของแยมกาแฟฝรั่งเศสได้ แต่สามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับด้านความแน่นเนื้อของแยมกาแฟฝรั่งเศสที่ใช้ปริมาณเพคติน 0.38 กรัมของสูตรพื้นฐานมากที่สุด ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแยมกาแฟฝรั่งเศสที่ใช้ปริมาณเพคติน 0.40 กรัมของสูตรพื้นฐาน แต่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแยมกาแฟฝรั่งเศสที่ใช้ปริมาณเพคติน 0.45 กรัมของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด และการยอมรับด้านความแน่นเนื้อของแยมกาแฟฝรั่งเศสที่ใช้ปริมาณเพคติน 0.45 กรัมของสูตรพื้นฐานน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาจากปัจจัยทั้งหมด พบว่าปริมาณเพคตินที่เหมาะสมในการผลิตแยมกาแฟฝรั่งเศส คือ 0.38 กรัมของสูตรพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด จากปัจจัยด้านสี ความเปรี้ยว ความหวาน และความแน่นเนื้อไม่มีความแตกต่างทางสถิติ แสดงว่าปริมาณเพคตินที่ใช้ในการผลิตแยมกาแฟฝรั่งเศส มีไม่ผลต่อปัจจัยด้านสี ความเปรี้ยว ความหวาน และความแน่นเนื้อของผลิตภัณฑ์ที่ได้ ในขณะที่ปัจจัยด้านความสามารถในการทามีผลต่อการแยกความแตกต่างของแยมกาแฟฝรั่งเศสที่มีการใช้ปริมาณเพคตินที่แตกต่างกัน คือปริมาณเพคตินมากขึ้นความแข็งแรงของโครงสร้างเจลมากขึ้นทำให้การทายากขึ้น คะแนนความชอบของผู้ทดสอบลดลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.4 การเปรียบเทียบคุณภาพแยมกากฝรั่งกับแยมที่มีขายตามท้องตลาด

นำแยมกากฝรั่งสูตรที่ได้รับการยอมรับมาทำการทดสอบทางประสาทสัมผัสเปรียบเทียบกับแยมที่มีขายในท้องตลาด คือ แยมสับปะรด และแยมสตอเบอร์รี่ ตรา เบสท์ฟู้ดส์ โดยวิธี Hedonic Test ระดับสเกล 5 ใช้ผู้ทดสอบที่ไม่ผ่านการฝึกฝนจำนวน 20 คน ทำการทดสอบทางด้านความสามารถในการทาและความชอบโดยรวม แสดงผลดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 คะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางประสาทสัมผัสเปรียบเทียบคุณภาพของแยมกากฝรั่งกับแยมที่มีขายในท้องตลาด

ชนิด	ความสามารถในการทา	ความชอบโดยรวม
แยมสับปะรด ตรา เบสท์ฟู้ดส์	4.05 ^{ab}	3.95 ^{ab}
แยมกากฝรั่ง	3.75 ^a	3.75 ^a
แยมสตอเบอร์รี่ตรา เบสท์ฟู้ดส์	4.40 ^b	4.35 ^b

หมายเหตุ ตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้ง ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P > 0.05$)

จากตารางที่ 13 เมื่อพิจารณาด้านความสามารถในการทา ผู้ทดสอบสามารถแยกความแตกต่างของความสามารถในการทาของแยมทั้ง 3 ชนิดได้ และสามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบชอบความสามารถในการทาของแยมสตอเบอร์รี่มากที่สุด โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแยมสับปะรด แต่มีความแตกต่างกันกับแยมกากฝรั่ง โดยที่แยมกากฝรั่งไม่มีความแตกต่างทางสถิติกับแยมสับปะรด และการยอมรับด้านความสามารถในการทาของแยมกากฝรั่งน้อยที่สุด

ความชอบรวม ผู้ทดสอบสามารถแยกความแตกต่างของความชอบรวมของแยมทั้ง 3 ชนิดได้ และสามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบมีความชอบแยมสตอเบอร์รี่มากที่สุด โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติกับแยมสับปะรด แต่มีความแตกต่างกันกับแยมกากฝรั่ง โดยที่แยมกากฝรั่งไม่มีความแตกต่างทางสถิติกับแยมสับปะรด และการยอมรับด้านความสามารถในการทาของแยมกากฝรั่งน้อยที่สุด

จะเห็นได้ว่า แยมกากฝรั่งมีคะแนนความชอบด้านความสามารถในการทาน้อยกว่าแยมสับปะรด และแยมสตอเบอร์รี่ เนื่องจากเจลของแยมกากฝรั่งมีโครงสร้างไม่แข็งแรง ทำให้แยมมี

ลักษณะเหลวกว่าแยมสับประรด และแยมสตอเบอร์รี่ ดังนั้นควรมีการพัฒนาสูตรโดยการเพิ่มปริมาณเพคติน เพื่อให้เจลของแยมจากฝรั่งมีโครงสร้างที่แข็งแรงยิ่งขึ้น

4.3.5 การศึกษาคุณภาพในการเก็บรักษาของผลิตภัณฑ์แยมจากฝรั่ง

โดยใช้เวลาในการเก็บรักษา 2 สัปดาห์ที่อุณหภูมิห้อง ทำการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยวิธี Hedonic Test ระดับสเกล 5 โดยใช้ผู้ทดสอบที่ไม่ผ่านการฝึกฝนจำนวน 20 คน ทำการทดสอบปัจจัยคุณภาพสี่ ความสามารถในการทา ความเปรี้ยว ความหวาน และความแน่นเนื้อ แสดงผลดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 คะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางประสาทสัมผัสเมื่อทำการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์แยมจากฝรั่ง เป็นเวลา 2 สัปดาห์ ที่อุณหภูมิห้อง

สูตร	อายุการเก็บรักษา (วัน)	ปัจจัยคุณภาพ				
		สี	ความสามารถ ในการทา	ความเปรี้ยว	ความหวาน	ความแน่นเนื้อ
1	0	3.80 ^a	3.90 ^a	3.20 ^a	3.45 ^a	3.60 ^a
2	14	3.55 ^a	3.30 ^a	3.25 ^a	3.45 ^a	3.50 ^a

หมายเหตุ ตัวอักษรที่เหมือนกันในแนวตั้ง ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P > 0.05$)

จากตารางที่ 14 ผลการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์แยมจากจากฝรั่งเป็นเวลา 2 สัปดาห์ได้แต่สามารถบอกได้ว่าผู้ทดสอบให้การยอมรับความแข็งของจากฝรั่งกวนปรุงรสที่มีอายุการเก็บรักษาที่ 0 วัน และ 14 วัน เท่ากัน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุด

เมื่อพิจารณาจากปัจจัยทั้งหมด พบว่าเวลาในการเก็บรักษาของผลิตภัณฑ์แยมจากฝรั่งที่อุณหภูมิห้อง จะเห็นได้ว่าปัจจัยด้านสี ความสามารถในการทา ความเปรี้ยว ความหวาน และความแน่นเนื้อ ไม่มีผลต่อการแยกความแตกต่าง แสดงว่าเวลาที่ใช้ในการเก็บรักษา 2 สัปดาห์นั้น ไม่มีผลต่อสี ความสามารถในการทา ความเปรี้ยว ความหวาน และความแน่นเนื้อ ของแยมจากฝรั่ง แต่ความชอบของผู้ชิมจะลดลงในทุกปัจจัย

4.3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพทางเคมีของผลิตภัณฑ์กากฝรั่งกวนปรุงรสและแยมกากฝรั่ง

ทำการตรวจสอบคุณภาพทางเคมีผลิตภัณฑ์แยมกากฝรั่งที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดและผลิตภัณฑ์แยมที่มีขายตามท้องตลาดได้แก่แยมสับปะรด และแยมสตอเบอร์รี่ ตรา เบสท์ฟู้ดส์ โดยทำการวิเคราะห์หาค่าความเป็นกรดต่าง (%Acidity) ค่า pH และค่า a_w ของผลิตภัณฑ์แยมจากกากฝรั่งที่ได้รับการยอมรับมากที่สุด และผลิตภัณฑ์แยมที่มีขายตามท้องแสดงผลดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์คุณภาพทางเคมีผลิตภัณฑ์แยมกากฝรั่งและผลิตภัณฑ์แยมในท้องตลาด

ตัวอย่าง	pH	%Acidity	a_w
แยมกากฝรั่ง	3.52 ± 0.00	0.097	0.856
แยมสับปะรด	3.62 ± 0.01	0.101	0.794
แยมสตอเบอร์รี่	3.62 ± 0.01	0.131	0.873

จากตารางที่ 15 พบว่า ผลิตภัณฑ์แยมกากฝรั่งที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดมีค่า pH เท่ากับ 3.52 ± 0.00 %Acidity เท่ากับ 0.097 และค่า a_w เท่ากับ 0.856 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับแยมที่ขายในท้องตลาดคือแยมสับปะรด และแยมสตอเบอร์รี่ ตรา เบสท์ฟู้ดส์ พบว่าแยมกากฝรั่งมีค่า pH และ %Acidity น้อยกว่า ส่วนค่า a_w ของแยมกากฝรั่งจะอยู่ระหว่างแยมสตอเบอร์รี่ และแยมสับปะรด ตรา เบสท์ฟู้ดส์

บทที่ 5

สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

5.1 กากฝรั่งกวนปรุงรส

จากการเลือกสูตรที่เหมาะสมของกากฝรั่งกวนปรุงรส โดยเริ่มทำการแปรผันปริมาณกากฝรั่ง ปริมาณน้ำตาลทราย และเวลาที่ใช้ในการกวน สามารถเลือกสูตรที่ผู้บริโภคมอบรับได้ดังนี้ ปริมาณ กากฝรั่งคิดเป็น 100% น้ำตาลทรายจะต้องใช้ 56.82% ของปริมาณกากฝรั่งเริ่มต้น น้ำ 27.27% ของ ปริมาณกากฝรั่งเริ่มต้น กลูโคสซีรัฟ (เบะแซ) 13.64% ของปริมาณกากฝรั่งเริ่มต้น เกลือ 1.36% ของ ปริมาณกากฝรั่งเริ่มต้น และกรดซิตริก 0.27% ของปริมาณกากฝรั่งเริ่มต้น และต้องใช้กากฝรั่งที่มี %Moisture Content เท่ากับ 89.77 ± 0.09

เมื่อนำกากฝรั่งกวนปรุงรสไปทดสอบคุณภาพในการเก็บรักษาเป็นเวลา 14 วัน ที่อุณหภูมิห้อง พบว่า ผู้ทดสอบไม่สามารถแยกความแตกต่างของปัจจัยคุณภาพ ได้แก่ ความสม่ำเสมอของผงบิว ความแข็ง ความเหนียว ความหวาน และการละลายในปากได้ แสดงว่าการเก็บรักษากากฝรั่งกวน ปรุงรสที่อุณหภูมิห้องเป็นเวลา 14 วัน ทำให้คุณภาพทางประสาทสัมผัสไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก และไม่มี ความแตกต่างทางสถิติ ($P > 0.05$)

5.2 แยมกากฝรั่ง

กากฝรั่งที่ใช้เป็นวัตถุดิบมีความชื้น% Moisture Content เท่ากับ 89.77 ± 0.09 ซึ่งมีค่ามากกว่า กากฝรั่งตามทฤษฎี จากการคัดเลือกเพื่อหาสูตรที่เหมาะสมต่อการผลิตแยมจากกากฝรั่ง โดยทำการ ศึกษาอัตราส่วนระหว่างน้ำตาลทรายและน้ำ ปริมาณกรดซิตริกและปริมาณเพคติน สามารถทำการ เลือกสูตรที่เหมาะสมกับการผลิตได้ดังนี้ เมื่อกำหนดปริมาณกากฝรั่งที่ใช้ในสูตรเป็น 100% จะต้อง ใช้ น้ำตาลทราย 111% ของปริมาณกากฝรั่งเริ่มต้น น้ำ 31% ของปริมาณกากฝรั่งเริ่มต้น กรดซิตริก 0.55% ของปริมาณกากฝรั่งเริ่มต้น และสารเพคติน 0.84% ของปริมาณกากฝรั่งเริ่มต้น โดยมีของ แข็งละลายทั้งหมดไม่ต่ำกว่า 65°Brix

เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพทางประสาทสัมผัสของแยมกากฝรั่งกับแยมที่ขายในท้องตลาด พบว่า แยมกากฝรั่งมีความสามารถในการทาและความชอบโดยรวมเหมือนกับแยมสับปะรด ตรา เบสท์ฟู้ดส์ มีค่า pH เท่ากับ 3.52 ± 0.00 ซึ่งมีค่า pH สูงกว่ามาตรฐาน (ไม่เกิน 3.25) %Acidity เท่ากับ 0.0968 ± 0.011 และค่า a_w เท่ากับ 0.856 ± 0.002 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับแยมที่ขายใน ท้องตลาดคือแยมสับปะรด และแยมสตอเบอร์รี่ ตรา เบสท์ฟู้ดส์ แยมกากฝรั่งมีค่า pH และ

%Acidity น้อยกว่า ส่วนค่า a_w ของแยมจากฝรั่งจะอยู่ระหว่างแยมสตรอเบอร์รี่ และแยมสับปะรดตรา เบสท์ฟู้ดส์

เมื่อนำแยมจากฝรั่งไปทดสอบคุณภาพในการเก็บรักษาเป็นเวลา 14 วัน ที่อุณหภูมิห้อง พบว่าผู้ทดสอบไม่สามารถแยกความแตกต่างของปัจจัยคุณภาพด้านสี ความสามารถในการทา ความเปรี้ยว ความหวาน และความแน่นเนื้อได้ แสดงว่าการเก็บรักษาแยมจากฝรั่งที่อุณหภูมิห้องเป็นเวลา 14 วัน ทำให้คุณภาพทางประสาทสัมผัสไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก และไม่มี ความแตกต่างทางสถิติ ($P > 0.05$)

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ค่า pH และ %Acidity ของแยมจากฝรั่ง แยมสับปะรด และแยมสตรอเบอร์รี่ ไม่มีความสัมพันธ์กัน คือ แยมมี pH ที่ต่ำแต่ตรวจสอบค่า %Acidity ได้เพียงเล็กน้อย อาจเป็นเพราะวิธีที่ใช้ในการทดสอบ %Acidity เพื่อหากรดซิตริกในผลิตภัณฑ์ไม่เหมาะสม ซึ่งตามมาตรฐาน AOAC (AOAC, 1997) การวิเคราะห์หากรดซิตริกในผลิตภัณฑ์ผลไม้ตามวิธีนี้ต้องมีการสกัดเพคตินออกก่อน ซึ่งวิธีที่ใช้ในปัญหาพิเศษนี้เป็นวิธีทั่วไปที่ใช้ในการวิเคราะห์หา %Acidity
2. โครงสร้างเจลของแยมจากจากฝรั่งที่ผลิตได้นั้นอ่อนนุ่มมาก ซึ่งเห็นได้จากเมื่อใช้ช้อนตักแยมจากฝรั่งจะเหลว ดังนั้นควรมีศึกษาการเพิ่มปริมาณเพคตินเพื่อให้แยมมีโครงสร้างเจลที่แข็งแรงมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมอาชีวศึกษา. 2525. คู่มือการเรียนการสอน หลักการถนอมผลิตผลเกษตร. พิมพ์ครั้งที่3. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, 152 น.
- กัญญา ทองนำ. 2541. การศึกษาปริมาณน้ำตาล กรด และเพคติน ในการทำแยมหม่อน. ปัญหาพิเศษปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมเกษตร. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 43 น.
- กิตติพงษ์ ห่วงรักษ์. มปป. ผักและผลไม้. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาอุตสาหกรรมเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 311 น.
- แปลจาก Rauch/G.H. 1952. Jam Manufacture. London: Leonard Hill. Ltd. 185 p.
- เกศกาญจน์ ลิ้มเรืองวุฒิ. 2531. หัวข้อสัมมนาเพคตินและอุตสาหกรรมในการทำแยม เฮลตี้ มาร์มาเลด. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 60 น. แปลจาก Kertesz.Z.I. 1951. The pectin Substance. New York : Interscience Publisher Inc .110 p .
- จรรยาพร พลเวียง. 2540. ถนอมอาหารผลไม้. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แม่บ้าน. 180 น.
- จิตรนา แจ่มเมฆ และคณะ. 2540. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร. พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 504 น.
- ไพบุลย์ ธรรมรัตน์วาลิก. 2532. กรรมวิธีการแปรรูปอาหาร. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์, 302 น.
- ศลิพร กุลตรีรัตนารมย์ และ สุวรรณิ์ สัจจาพิทักษ์. 2542. การศึกษาทดลองผลิตเพคตินจากกากฝรั่ง. ปัญหาพิเศษปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 65 น.
- ศศิเกษม ทองยงค์ และ พรณิ์ เดชกำแหง. 2530. เคมีอาหารเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 64 น.
- สายสนม ประดิษฐ์ดวง และ สิริ ชัยเสรี. 2539. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชัน จำกัด, 504 น.
- Arthey, D., and Ashurst, P.R. 1996. Fruit Processing. 1st ed., Cambridge: Great Britain by The University Press., 248 p.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

แบบทดสอบทางประสาทสัมผัส
ผลิตภัณฑ์ “แยมกากฝรั่ง”

ชื่อผู้ทดสอบ..... วันที่ทดสอบ.....

คำชี้แจง : โปรดประเมินคุณลักษณะทางประสาทสัมผัสต่างๆ ของแยมกากฝรั่งโดยให้ผู้ชิมให้ระดับคะแนนตามความชอบที่มีต่อผลิตภัณฑ์ เพื่อแสดงให้เห็นว่าท่านได้อธิบายความรู้สึกชอบและไม่ชอบในระดับใด ดังนี้

ชอบมากที่สุด	เท่ากับ	5
ชอบมาก	เท่ากับ	4
ชอบปานกลาง	เท่ากับ	3
ชอบน้อย	เท่ากับ	2
ชอบน้อยที่สุด	เท่ากับ	1

กรุณาทดสอบตัวอย่างจากซ้ายไปขวาและให้คะแนนให้ตรงกับรหัสตัวอย่าง

รหัสตัวอย่าง						
สี						
ความสามารถในการทา						
ความเปรี้ยว						
ความหวาน						
ความแน่นเนื้อ						

ข้อเสนอแนะ

.....
 .....

หมายเหตุ : แบบทดสอบนี้ใช้สำหรับเพื่อศึกษาปริมาณกรดซิตริกที่เหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบทดสอบทางประสาทสัมผัส
ผลิตภัณฑ์ “กากฝรั่งกวนปรุงรส”

ชื่อผู้ทดสอบ..... วันที่ทดสอบ.....

คำชี้แจง : โปรดประเมินคุณลักษณะทางประสาทสัมผัสต่างๆ ของแยมกากฝรั่ง โดยให้ผู้ชิมให้ระดับคะแนนตามความชอบที่มีต่อผลิตภัณฑ์ เพื่อแสดงให้เห็นว่าท่านได้อธิบายความรู้สึกชอบและไม่ชอบในระดับใด ดังนี้

ชอบมากที่สุด	เท่ากับ	5
ชอบมาก	เท่ากับ	4
ชอบปานกลาง	เท่ากับ	3
ชอบน้อย	เท่ากับ	2
ชอบน้อยที่สุด	เท่ากับ	1

กรุณาทดสอบตัวอย่างจากซ้ายไปขวาและให้คะแนนให้ตรงกับรหัสตัวอย่าง

รหัสตัวอย่าง			
ความสม่ำเสมอของ ผงबीว			
ความแข็ง			
ความเหนียว			
ความหวาน			
การละลายในปาก			

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

หมายเหตุ : แบบทดสอบนี้ใช้สำหรับเพื่อศึกษาปริมาณน้ำตาลที่เหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรฐานอุตสาหกรรมแยม

1. ขอบข่าย

- 1.1 มาตรฐานอุตสาหกรรมนี้กำหนดประเภทชนิดและส่วนประกอบ คุณลักษณะที่ต้องการ วัตถุดิบในอาหาร สุขลักษณะ การชั่งตวงวัด ฉลาก การชักตัวอย่างและเกณฑ์การตัดสิน การทดสอบและวิเคราะห์แยม
- 1.2 มาตรฐานอุตสาหกรรมนี้ใช้กับ แยมที่ทำจากผลไม้ชนิดเดียวหรือ 2 ชนิดขึ้นไป

2. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ มีดังต่อไปนี้

- 2.1 ผลไม้ หมายความว่ารวมถึงผักที่เหมาะสมในการใช้ทำแยม ซึ่งสด ไม่เน่าเสีย ไม่เป็นโรค หรือมีรา ถ้างำจัดผงฝุ่นละออง ยาฆ่าแมลงและสิ่งตกค้างอื่นที่ติดปนมา หรืออาจใช้ผลไม้แห้งแข็ง ผลไม้กระป๋อง หรือผลไม้ที่เก็บรักษาด้วยวิธีอื่นใดที่ถูกสุขลักษณะ
- 2.2 แยม หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเนื้อผลไม้ผสมกับสารที่ให้ความหวาน อาจผสมน้ำผลไม้หรือน้ำผลไม้เข้มข้นด้วยก็ได้ แล้วทำให้มีความข้นเหนียวพอเหมาะ
- 2.3 ส่วนประกอบ หมายถึง ส่วนประกอบทั้งหมดที่ใช้ในการทำแยม แต่ไม่รวมถึงวัตถุดิบในอาหาร
- 2.4 วัตถุเจือปนในอาหาร (food additives) หมายถึง สารที่ไม่ได้ใช้เป็นอาหารแต่เจือปนในแยมตามความจำเป็นในกรรมวิธีการทำ
- 2.5 สารที่ละลายได้(soluble solid) หมายถึง ปริมาณสารคิดเป็นน้ำหนักของสารที่ละลายได้เป็นร้อยละ ซึ่งวัดโดยวิธี Refractometer ที่อุณหภูมิ 20 องศาเซลเซียส
- 2.6 ภาชนะบรรจุ หมายถึง ภาชนะที่ทำจากแก้ว หรืออลูมิเนียม หรือภาชนะที่คงรูปเดิมอยู่ได้สะอาดผนึกปิดสนิทได้ไม่รั่วซึม ผิวภายในภาชนะต้องไม่มีปฏิกิริยากับแยม
- 2.7 ปริมาตรสุทธิ (fill of content) หมายถึง ปริมาตรของแยม จากปริมาตรของน้ำกลั่นที่อุณหภูมิ 20 องศาเซลเซียส ซึ่งเติมลงไปแทนที่แยมในภาชนะบรรจุ

3. ประเภทและชนิด

3.1 แยมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

- 3.1.1 ประเภท 1 ต้องมีส่วนที่เป็นผลไม้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 45 ของน้ำหนัก
- 3.1.2 ประเภท 2 ต้องมีส่วนที่เป็นผลไม้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 33 ของน้ำหนัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 แยมแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

- 3.2.1 ทำจากผลไม้ชนิดเดียว โดยต้องมีส่วนที่เป็นผลไม้ทั้งหมดเป็นไปตามข้อ 3.1.1 หรือ 3.1.2 ยกเว้นผลไม้ต่อไปนี้มีส่วนที่เป็นผลไม้เป็นไปตามที่กำหนดดังนี้

ไม่น้อยกว่าร้อยละของน้ำหนัก

ฝรั่ง	15
เนื้อมะม่วงหิมพานต์	20
กระเจี๊ยบ	25
ชิง	25
มะม่วง	25

- 3.2.2 ทำจากผลไม้ผสมตั้งแต่ 2 ชนิด โดยมีส่วนที่เป็นผลไม้ทั้งหมดเป็นไปตามข้อ 3.1.1 หรือ 3.1.2 และเป็นไปตามข้อกำหนดต่อไปนี้

- 1) ต้องมีส่วนที่เป็นผลไม้ชนิดหลักตั้งแต่ร้อยละ 50 ถึง ร้อยละ 75 ของน้ำหนักของส่วนที่เป็นผลไม้ทั้งหมดยกเว้นผลไม้จำพวกแตง มะละกอ อาจมีได้ถึงร้อยละ 95 ของน้ำหนัก สำหรับมะนาวและชิงต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 โดยที่ส่วนผสมหลักอาจจะมากกว่าร้อยละ 75
- 2) ผสม 3 ชนิด ต้องมีส่วนที่เป็นผลไม้ชนิดหลัก ตั้งแต่ร้อยละ 33.33 ถึงร้อยละ 75 ของส่วนที่เป็นผลไม้ทั้งหมด
- 3) ผสม 4 ชนิดขึ้นไป ต้องมีส่วนผสมที่เป็นผลไม้ชนิดหลัก ตั้งแต่ร้อยละ 25 ถึงร้อยละ 75 ของส่วนที่เป็นผลไม้ทั้งหมด

4. ส่วนประกอบ

4.1 ส่วนประกอบหลัก

ส่วนประกอบที่เป็นผลไม้โดยกำจัดส่วนที่ไม่ต้องการออก เช่น เปลือก แกน เม็ด ขี้กิ้ง ก้าน

- 4.1.1 แยม ส่วนของผลไม้ที่ใช้ทำต้องเป็นส่วนที่ใช้บริโภค โดยรวมทั้งเนื้อ (pulp) น้ำ (juice) หรือส่วนของน้ำที่สกัดได้ (aqueous extract) ปริมาณผลไม้ที่ใช้เป็นไปตามข้อ 3.1 หรือ 3.2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.2 สารที่ให้ความหวาน (carbohydrate sweetener) ได้แก่ น้ำตาลทราย(sucrose) น้ำตาลอินเวิร์ต (inverse sugar)

การวิเคราะห์คุณภาพทางเคมี

การหาความชื้นในกากฝรั่ง

วิธีการวิเคราะห์

1. เตรียมตัวอย่างแต่ละชนิดให้เหมาะสมต่อการหาความชื้น
2. ชั่งน้ำหนัก aluminium can พร้อมฝาที่สะอาดและผ่านการอบแห้งมาก่อน
3. ใส่ตัวอย่างอาหาร 2 – 5 กรัม ปิดฝาแล้วนำไปชั่งด้วยตาชั่งละเอียด (10^{-4} กรัม)
4. นำไปอบในตู้อบโดยเปิดฝา aluminium can ใช้อุณหภูมิ 70 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 2 ชั่วโมง
5. เมื่อครบกำหนดเวลาที่อบ ปิดฝา aluminium can นำมาทำให้เย็นใน desicator ก่อนนำมาชั่งน้ำหนัก (บางครั้งอาจต้องนำตัวอย่างกลับไปอบต่อจนมีน้ำหนักคงที่หรือแตกต่างกันประมาณ 0.003 – 0.005 กรัมเท่านั้น)
6. อาหารที่ประกอบด้วยสารอินทรีย์ชนิด volatine หรือที่มีน้ำตาลประกอบอยู่ มักมีน้ำหนักไม่คงที่ ควรอบในอุณหภูมิ 55 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 4 วัน แทน
7. คำนวณ % ความชื้น = $(\text{น้ำหนักสด} - \text{น้ำหนักแห้ง}) / \text{น้ำหนักสด} * 100$

การวิเคราะห์ % Acidity

การเตรียมตัวอย่าง

1. เกลีและน้ำเชื่อม

ผสมตัวอย่างให้เข้ากันดี ชั่งตัวอย่างมาส่วนหนึ่งละลายในน้ำ อาจใช้ความร้อนช่วยให้การละลายดีขึ้น ทำให้เย็นลงแล้วเทลงใน volumetric flask เติมน้ำกลั่นจนถึงขีดบอกริมาตร หากมีกากหรือส่วนที่ไม่ละลายน้ำควรกรองก่อนจะนำสารละลายไปวิเคราะห์ค่าความเป็นกรดเป็นด่าง

วิธีการวิเคราะห์

1. ดูดสารละลายด้วยปิเปตจำนวน 5 – 10 มล. ใส่ลงในขวดรูปชมพู่ หยด Phenophtein 1-2 หยด เขย่าให้เข้ากัน
2. นำสารละลายไปไทเทรตกับสารละลาย NaOH 0.1N จนสารละลายเปลี่ยนเป็นสีชมพูอ่อน ทำการทดลองซ้ำ
3. คำนวณ %acidity =
$$\frac{\text{ml. NaOH} * \text{normality NaOH} * \text{Equivalent wt. of acid} * 100}{\text{ml. (or gm.) of sample} * 1000}$$

Equivalent wt. ของกรดซิติริกคือ 64

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

ตารางภาคผนวกที่ 1 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาปริมาณกาแฟร่งที่เหมาะสมของปัจจัยด้านความสม่ำเสมอของผงบั่ว

FORMULAR	MEAN	SD	N
1000 g	3.4500	0.8256	20
1100 g	3.4500	0.7592	20
1200 g	3.3500	1.0894	20
total	3.4167	0.8886	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: CONSIST

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	.133	2	6.667E-02	.167	.847
Error	15.200	38	.400 ^a		
PANEL Hypothesis	31.250	19	1.645	4.112	.000
Error	15.200	38	.400 ^a		

a. MS(Error)

CONSIST

Duncan^{a,b}

FORMULAR	N	Subset
		1
1200.00	20	3.3500
1100.00	20	3.4500
1000.00	20	3.4500
Sig.		.642

Means for groups in homogeneous subsets are displayed.

Based on Type III Sum of Squares

The error term is Mean Square(Error) = .400.

a. Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b. Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 2 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัส โดยการศึกษาปริมาณกากฝรั่งที่เหมาะสมของปัจจัยด้านความแข็ง

FORMULAR	MEAN	SD	N
1000 g	2.2000	1.1517	20
1100 g	3.9000	0.9679	20
1200 g	3.5500	0.7592	20
total	3.2167	1.2086	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: STRONG

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	32.233	2	16.117	15.663	.000
Error	39.100	38	1.029 ^a		
PANEL Hypothesis	14.850	19	.782	.760	.736
Error	39.100	38	1.029 ^a		

a. MS(Error)

STRONG

Duncan^{a,b}

FORMULAR	N	Subset	
		1	2
1000.00	20	2.2000	
1200.00	20		3.5500
1100.00	20		3.9000
Sig.		1.000	.282

Means for groups in homogeneous subsets are displayed.

Based on Type III Sum of Squares

The error term is Mean Square(Error) = 1.029.

a. Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b. Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 3 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัส โดยการศึกษาปริมาณกากฝรั่งที่เหมาะสมของปัจจัยด้านความเหนียว

FORMULAR	MEAN	SD	N
1000 g	2.1000	1.0208	20
1100 g	3.6000	0.8208	20
1200 g	3.6500	0.9881	20
total	3.1167	1.1802	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: STICK

Source		Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR	Hypothesis	31.033	2	15.517	15.668	.000
	Error	37.633	38	.990 ^a		
PANEL	Hypothesis	13.517	19	.711	.718	.778
	Error	37.633	38	.990 ^a		

a. MS(Error)

STICK

Duncan^{a,b}

FORMULAR	N	Subset	
		1	2
1000.00	20	2.1000	
1100.00	20		3.6000
1200.00	20		3.6500
Sig.		1.000	.875

Means for groups in homogeneous subsets are displayed.

Based on Type III Sum of Squares

The error term is Mean Square(Error) = .990.

a. Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b. Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 4 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัส โดยการศึกษาปริมาณกาแฟร่งที่เหมาะสมของปัจจัยด้านการละลายในปาก

FORMULAR	MEAN	SD	N
1000 g	2.2500	1.1180	20
1100 g	3.6500	1.0400	20
1200 g	3.6000	0.7539	20
total	3.1667	1.1669	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: MOUTH

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	25.233	2	12.617	14.060	.000
Error	34.100	38	.897 ^a		
PANEL Hypothesis	21.000	19	1.105	1.232	.284
Error	34.100	38	.897 ^a		

a. MS(Error)

MOUTH

Duncan^{a,b}

FORMULAR	N	Subset	
		1	2
1000.00	20	2.2500	
1200.00	20		3.6000
1100.00	20		3.6500
Sig.		1.000	.868

Means for groups in homogeneous subsets are displayed.

Based on Type III Sum of Squares

The error term is Mean Square(Error) = .897.

a. Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b. Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 5 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาปริมาณน้ำตาลที่เหมาะสมของปัจจัยด้านความสม่ำเสมอของผงบิวย

FORMULAR	MEAN	SD	N
600 g	3.6500	0.7542	20
625 g	3.9500	0.6863	20
650 g	3.4500	0.8870	20
total	3.6833	0.7917	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: CONSIST

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	2.533	2	1.267	3.967	.027
Error	12.133	38	.319		
PANEL Hypothesis	22.317	19	1.175	3.679	.000
Error	12.133	38	.319		

CONSIST

Duncan

FORMULAR	N	Subset	
		1	2
3.00	20	3.4500	
1.00	20	3.6500	3.6500
2.00	20	.270	3.9500
Sig.			.101

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .319.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 6 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัส โดยการศึกษาปริมาณน้ำตาลที่เหมาะสมของปัจจัยด้านความแข็ง

FORMULAR	MEAN	SD	N
600 g	3.1000	0.8522	20
625 g	3.7500	1.1180	20
650 g	3.0000	1.0767	20
total	3.2833	1.0591	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: STRONG

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	6.633	2	3.317	2.699	.080
Error	46.700	38	1.229		
PANEL Hypothesis	12.850	19	.676	.550	.918
Error	46.700	38	1.229		

STRONG

Duncan

FORMULAR	N	Subset	
		1	2
3.00	20	3.0000	
1.00	20	3.1000	3.1000
2.00	20		3.7500
Sig.		.777	.071

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = 1.229.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 7 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาปริมาณน้ำตาลที่เหมาะสมของปัจจัยด้านความเหนียว

FORMULAR	MEAN	SD	N
600 g	2.8000	0.8335	20
625 g	3.9000	0.9679	20
650 g	2.9000	0.9679	20
total	3.2000	1.0383	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: STRICK

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	14.800	2	7.400	7.426	.002
Error	37.867	38	.996		
PANEL Hypothesis	10.933	19	.575	.577	.899
Error	37.867	38	.996		

STRICK

Duncan

FORMULAR	N	Subset	
		1	2
1.00	20	2.8000	
3.00	20	2.9000	
2.00	20		3.9000
Sig.		.753	1.000

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .996.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 8 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาปริมาณน้ำตาลที่เหมาะสมของปัจจัยด้านความหวาน

FORMULAR	MEAN	SD	N
600 g	3.2500	0.7164	20
625 g	3.8500	0.8751	20
650 g	3.3000	0.9234	20
total	3.4667	0.8727	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: SWEET

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	4.433	2	2.217	3.678	.035
Error	22.900	38	.603		
PANEL Hypothesis	17.600	19	.926	1.537	.127
Error	22.900	38	.603		

SWEET

Duncan

FORMULAR	N	Subset	
		1	2
1.00	20	3.2500	
3.00	20	3.3000	
2.00	20		3.8500
Sig.		.840	1.000

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .603.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 9 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาปริมาณน้ำตาลที่เหมาะสมของปัจจัยด้านการละลายในปาก

FORMULAR	MEAN	SD	N
600 g	2.9500	0.9445	20
625 g	3.6500	1.2680	20
650 g	2.8500	0.8757	20
Total	3.1500	1.0865	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: MOUTHFEEL

Source		Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR	Hypothesis	7.600	2	3.800	3.353	.046
	Error	43.067	38	1.133		
PANEL	Hypothesis	18.983	19	.999	.882	.606
	Error	43.067	38	1.133		

MOUTHFEEL

Duncan

FORMULAR	N	Subset	
		1	2
3.00	20	2.8500	
1.00	20	2.9500	
2.00	20		3.6500
Sig.		.768	1.000

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = 1.133.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 10 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาเวลาในการกวนที่เหมาะสมของปัจจัยด้านความสม่ำเสมอของผงบิวย

เวลาในการกวน (นาที)	MEAN	SD	N
65	3.9500	0.7592	20
70	3.6500	0.8751	20
75	3.7500	0.7864	20
total	3.7833	0.8045	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: CONSIST

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	.933	2	.467	1.291	.287
Error	13.733	38	.361		
PANEL Hypothesis	23.517	19	1.238	3.425	.001
Error	13.733	38	.361		

a MS(Error)

CONSIST

Duncan

FORMULAR	N	Subset
		1
2.00	20	3.6500
3.00	20	3.7500
1.00	20	3.9500
Sig.		.144

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .361.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000., b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 11 ผลการทดสอบทางประสาธสัมพันธ์โดยการศึกษาเวลาในการกวนที่เหมาะสมของปัจจัยด้านความแข็ง

เวลาในการกวน (นาที)	MEAN	SD	N
65	3.5500	0.9987	20
70	3.6500	1.2258	20
75	2.5500	1.1459	20
total	3.2500	1.2161	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: STRONG

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	14.800	2	7.400	5.639	.007
Error	49.867	38	1.312		
PANEL Hypothesis	22.583	19	1.189	.906	.580
Error	49.867	38	1.312		

STRONG

Duncan

FORMULAR	N	Subset	
		1	2
3.00	20	2.5500	
1.00	20		3.5500
2.00	20		3.6500
Sig.		1.000	.784

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = 1.312.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000. b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 12 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาปริมาณกากฝรั่งที่เหมาะสมของปัจจัยด้านความเหนียว

เวลาในการกวน (นาที)	MEAN	SD	N
65	3.9500	0.8256	20
70	3.2500	1.0195	20
75	2.5500	1.1910	20
total	3.2500	1.1590	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: STICKY

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	19.600	2	9.800	9.372	.000
Error	39.733	38	1.046		
PANEL Hypothesis	19.917	19	1.048	1.003	.480
Error	39.733	38	1.046		

STICKY

Duncan

FORMULAR	N	Subset		
		1	2	3
3.00	20	2.5500		
2.00	20		3.2500	
1.00	20			3.9500
Sig.		1.000	1.000	1.000

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = 1.046.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 13 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาเวลาในการกวนที่เหมาะสมของปัจจัยด้านความหวาน

เวลาในการกวน (นาที)	MEAN	SD	N
65	3.6500	1.0400	20
70	3.4500	1.0501	20
75	3.1500	0.8127	20
total	3.4167	0.9793	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: SWEET

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	2.533	2	1.267	3.252	.050
Error	14.800	38	.389		
PANEL Hypothesis	39.250	19	2.066	5.304	.000
Error	14.800	38	.389		

a MS(Error)

SWEET

Duncan

FORMULAR	N	Subset	
		1	2
3.00	20	3.1500	
2.00	20	3.4500	3.4500
1.00	20	.137	3.6500
Sig.			.317

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .389.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000., b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 14 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาเวลาในการกวนที่เหมาะสมของปัจจัยด้านการละลายในปาก

เวลาในการกวน (นาที)	MEAN	SD	N
65	3.4500	0.8870	20
70	3.7000	1.0317	20
75	2.6000	0.6806	20
total	3.2500	0.9851	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: MOUTHFEEL

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	13.300	2	6.650	14.551	.000
Error	17.367	38	.457		
PANEL Hypothesis	26.583	19	1.399	3.061	.002
Error	17.367	38	.457		

MOUTHFEEL

Duncan

FORMULAR	N	Subset	
		1	2
3.00	20	2.6000	
1.00	20		3.4500
2.00	20		3.7000
Sig.		1.000	.250

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .457.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 15 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัส โดยการศึกษาคุณภาพในการเก็บรักษาของ
ปัจจัยด้านความสม่ำเสมอของผงบวบ

เวลาในการเก็บรักษา (วัน)	MEAN	SD	N
0	3.9500	3.5500	20
14	3.9000	3.5500	20
total	3.9250	3.5500	40

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: CONSIST

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	1.000E-01	2	5.000E-02	.180	.836
Error	10.567	38	.278		
PANEL Hypothesis	6.183	19	.325	1.170	.330
Error	10.567	38	.278		

CONSIST

Duncan

FORMULAR	N	Subset
		1
2.00	20	3.9000
1.00	20	3.9500
3.00	20	4.0000
Sig.		.577

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .278.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 16 ผลการทดสอบทางประสาทสัมพันธ์ โดยการศึกษาคุณภาพในการเก็บรักษาของปัจจัยด้านความแข็ง

เวลาในการเก็บรักษา (วัน)	MEAN	SD	N
0	3.5500	0.9987	20
14	3.5500	0.9445	20
total	3.5500	0.9716	40

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: STRONG

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	2.700	2	1.350	2.202	.125
Error	23.300	38	.613		
PANEL Hypothesis	12.600	19	.663	1.082	.405
Error	23.300	38	.613		

a MS(Error)

STRONG

Duncan

	N	Subset
FORMULAR		1
1.00	20	3.5500
2.00	20	3.5500
3.00	20	4.0000
Sig.		.093

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .613.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 17 ผลการทดสอบทางประสาธสัมพันธ์ โดยการศึกษาคุณภาพในการเก็บรักษาของ
ปัจจัยด้านความเหนียว

เวลาในการเก็บรักษา (วัน)	MEAN	SD	N
0	3.9500	0.8256	20
14	3.8500	0.7452	20
total	3.9000	0.7854	40

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: STRICKY

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	.233	2	.117	.322	.727
Error	13.767	38	.362		
PANEL Hypothesis	9.733	19	.512	1.414	.178
Error	13.767	38	.362		

a MS(Error)

STRICKY

Duncan

FORMULAR	N	Subset
		1
2.00	20	3.8500
1.00	20	3.9500
3.00	20	4.0000
Sig.		.464

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .362.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000., b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 18 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัส โดยการศึกษาคุณภาพในการเก็บรักษาของ
ปัจจัยด้านความหวาน

เวลาในการเก็บรักษา (วัน)	MEAN	SD	N
0	3.6500	1.0400	20
14	3.9500	0.6048	20
total	3.8000	0.8224	40

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: SWEET

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	1.433	2	.717	1.369	.267
Error	19.900	38	.524		
PANEL Hypothesis	7.600	19	.400	.764	.731
Error	19.900	38	.524		

SWEET

Duncan

FORMULAR	N	Subset
		1
1.00	20	3.6500
2.00	20	3.9500
3.00	20	4.0000
Sig.		.157

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .524.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 19 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัส โดยการศึกษาคุณภาพในการเก็บรักษาของ
ปัจจัยด้านการละลายในปาก

เวลาในการเก็บรักษา (วัน)	MEAN	SD	N
0	3.4500	0.8870	20
14	3.7000	0.7327	20
total	3.5750	0.8098	40

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: MOUTHFEEL

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	2.500	2	1.250	2.938	.065
Error	16.167	38	.425		
PANEL Hypothesis	9.933	19	.523	1.229	.286
Error	16.167	38	.425		

MOUTHFEEL

Duncan

FORMULAR	N	Subset	
		1	2
1.00	20	3.4500	
2.00	20	3.7000	3.7000
3.00	20		3.9500
Sig.		.233	.233

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .425.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000., b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 20 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาปริมาณน้ำตาลและน้ำของ
ปัจจัยด้านสี

FORMULAR	MEAN	SD	N
1	3.1000	0.9679	20
2	3.4000	1.1425	20
3	3.1000	0.9679	20
4	2.8000	1.1517	20
5	2.8000	1.1517	20
6	2.8500	0.9333	20

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: COLOR

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
SUGAR * Hypothesis	99.008	97	1.021		
WATER * Error	.000	0			
PANEL Hypothesis	3.817	2	1.908	1.870	.160
Error	99.008	97	1.021		
SUGAR Hypothesis	8.333E-03	1	8.333E-03	.008	.928
Error	99.008	97	1.021		
WATER Hypothesis	30.158	19	1.587	1.555	.084
Error	99.008	97	1.021		
PANEL					

a MS(Error)

b MS(SUGAR * WATER * PANEL)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 21 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาปริมาณน้ำตาลและน้ำของ
ปัจจัยด้านความสามารถในการทา

FORMULAR	MEAN	SD	N
1	3.1500	0.9881	20
2	2.9500	0.7592	20
3	3.8000	0.8335	20
4	3.4500	0.9987	20
5	2.8000	1.3611	20
6	2.7500	1.0195	20

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: SPREAD

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
SUGAR * WATER * PANEL	Hypothes is Error	90.083 .000 2	97 0 7.525	.929 . 8.103	. . .001
SUGAR WATER PANEL	Hypothes is Error	90.083 1.200 90.083	97 1 97	.929 1.200 .929	. 1.292 .
	Hypothes is Error	26.967 90.083 .	19 97 .	1.419 .929 .	.093 . .

a MS(Error)

b MS(SUGAR * WATER * PANEL)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 22 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาปริมาณน้ำตาลและน้ำของ
ปัจจัยด้านความหวาน

FORMULAR	MEAN	SD	N
1	3.1500	1.1367	20
2	3.2500	1.0195	20
3	3.5500	1.0501	20
4	3.2000	1.0563	20
5	2.8500	1.0894	20
6	2.7500	1.1180	20

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: SWEET

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
SUGAR * Hypothesis	89.475	97	.922	.	.
WATER * Error	.000	0	.	.	.
PANEL Hypothesis	6.950	2	3.475	3.767	.027
Error	89.475	97	.922		
SUGAR Hypothesis	.408	1	.408	.443	.507
Error	89.475	97	.922		
WATER Hypothesis	44.292	19	2.331	2.527	.002
Error	89.475	97	.922		
PANEL					

a MS(Error)

b MS(SUGAR * WATER * PANEL)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 23 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัส โดยการศึกษาปริมาณน้ำตาลและน้ำของ
ปัจจัยด้านความแน่นเนื้อ

FORMULAR	MEAN	SD	N
1	3.3000	1.1743	20
2	3.5000	1.2344	20
3	3.8500	0.8127	20
4	2.9000	0.8522	20
5	1.9500	0.8256	20
6	2.6000	1.0934	20

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: FIRM

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
SUGAR * Hypothesis	98.025	97	1.011	.	.
WATER * Error	.000	0	.	.	.
PANEL Hypothesis	33.800	2	16.900	16.723	.000
Error	98.025	97	1.011		
SUGAR Hypothesis	8.333E-03	1	8.333E-03	.008	.928
Error	98.025	97	1.011		
WATER Hypothesis	33.092	19	1.742	1.723	.045
Error	98.025	97	1.011		
PANEL					

a MS(Error)

b MS(SUGAR * WATER * PANEL)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 24 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาปริมาณกรดซิตริกที่เหมาะสมของปัจจัยด้านสี

ปริมาณกรดซิตริก (กรัม)	MEAN	SD	N
0.25	3.9000	1.0208	20
0.30	3.4500	0.9445	20
0.35	2.7500	1.0195	20
total	3.6670	1.0887	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: COLOUR

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	13.433	2	6.717	12.020	.000
Error	21.233	38	.559		
PANEL Hypothesis	35.267	19	1.856	3.322	.001
Error	21.233	38	.559		

COLOUR

Duncan

FORMULAR	N	Subset	
		1	2
3.00	20	2.7500	
2.00	20		3.4500
1.00	20		3.9000
Sig.		1.000	.065

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .559.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 25 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัส โดยการศึกษาปริมาณกรดซิตริกที่เหมาะสมของปัจจัยด้านความสามารถในการทา

ปริมาณกรดซิตริก (กรัม)	MEAN	SD	N
0.25	3.8500	0.7452	20
0.30	3.6500	0.8751	20
0.35	3.1500	1.0894	20
total	3.500	0.9464	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: SPREAD

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	5.200	2	2.600	4.094	.025
Error	24.133	38	.635		
PANEL Hypothesis	23.517	19	1.238	1.949	.039
Error	24.133	38	.635		

SPREAD

Duncan

FORMULAR	N	Subset	
		1	2
3.00	20	3.1500	
2.00	20	3.6500	3.6500
1.00	20		3.8500
Sig.		.055	.432

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .635.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 26 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษ ปริมาณกรดซิตริกที่เหมาะสมของปัจจัยด้านความเปรี้ยว

ปริมาณกรดซิตริก (กรัม)	MEAN	SD	N
0.25	3.1500	0.8751	20
0.30	3.3500	0.8127	20
0.35	3.2500	0.9105	20
total	3.2500	0.8562	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: SOUR

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	.400	2	.200	.341	.713
Error	22.267	38	.586		
PANEL Hypothesis	20.583	19	1.083	1.849	.053
Error	22.267	38	.586		

SOUR

Duncan

FORMULAR	N	Subset
		1
1.00	20	3.1500
	20	3.2500
2.00	20	3.3500
Sig.		.443

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .586.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 27 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาปริมาณกรดซิตริกที่เหมาะสมของปัจจัยด้านความหวาน

ปริมาณกรดซิตริก (กรัม)	MEAN	SD	N
0.25	3.4000	1.0954	20
0.30	3.6500	0.8751	20
0.35	3.1500	0.7452	20
total	3.4000	0.9242	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: SWEET

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	2.500	2	1.250	1.686	.199
Error	28.167	38	.741		
PANEL Hypothesis	19.733	19	1.039	1.401	.184
Error	28.167	38	.741		

SWEET

Duncan

	N	Subset
FORMULAR		1
3.00	20	3.1500
1.00	20	3.4000
2.00	20	3.6500
Sig.		.090

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .741.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 28 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัส โดยการศึกษาปริมาณกรดซิตริกที่เหมาะสมของปัจจัยด้านความแน่นเนื้อ

ปริมาณกรดซิตริก (กรัม)	MEAN	SD	N
0.25	3.4000	1.0945	20
0.30	3.6500	0.8751	20
0.35	3.1500	0.7452	20
total	3.4000	0.9242	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: FIRMNESS

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	2.500	2	1.250	1.686	.199
Error	28.167	38	.741		
PANEL Hypothesis	19.733	19	1.039	1.401	.184
Error	28.167	38	.741		

FIRMNESS

Duncan

FORMULAR	N	Subset
		1
3.00	20	3.1500
1.00	20	3.4000
2.00	20	3.6500
Sig.		.090

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .741.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 29 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาปริมาณเพศดินที่เหมาะสมของปัจจัยด้านสี

ปริมาณเพศดิน (กรัม)	MEAN	SD	N
0.38	3.7000	0.8645	20
0.40	3.5500	0.6863	20
0.45	3.3000	0.7327	20
total	3.5167	0.7700	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: COLOUR

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	1.633	2	.817	1.347	.272
Error	23.033	38	.606		
PANEL Hypothesis	10.317	19	.543	.896	.590
Error	23.033	38	.606		

COLOUR

Duncan

	N	Subset
FORMULAR		1
3.00	20	3.3000
2.00	20	3.5500
1.00	20	3.7000
Sig.		.133

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .606.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 30 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาปริมาณเพคตินที่เหมาะสมของปัจจัยด้านความสามารถในการทา

ปริมาณเพคติน (กรัม)	MEAN	SD	N
0.38	3.9000	0.8522	20
0.40	3.5500	0.7529	20
0.45	2.8000	0.8335	20
total	3.4167	0.9259	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: SPREAD

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	12.633	2	6.317	9.718	.000
Error	24.700	38	.650		
PANEL Hypothesis	13.250	19	.697	1.073	.413
Error	24.700	38	.650		

SPREAD

Duncan

FORMULAR	N	Subset	
		1	2
3.00	20	2.8000	
2.00	20		3.5500
1.00	20		3.9000
Sig.		1.000	.178

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .650.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 31 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาปริมาณเพคตินที่เหมาะสมของปัจจัยด้านความเปรี้ยว

ปริมาณเพคติน (กรัม)	MEAN	SD	N
0.38	3.2000	0.6151	20
0.40	3.1000	.09119	20
0.45	3.3500	0.8127	20
total	3.2167	0.7831	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: SOUR

Source		Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR	Hypothesis	.633	2	.317	.643	.531
	Error	18.700	38	.492		
PANEL	Hypothesis	16.850	19	.887	1.802	.060
	Error	18.700	38	.492		

SOUR

Duncan

FORMULAR	N	Subset
		1
2.00	20	3.1000
1.00	20	3.2000
3.00	20	3.3500
Sig.		.296

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .492.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 32 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาปริมาณเพคตินที่เหมาะสมของปัจจัยด้านความหวาน

ปริมาณเพคติน (กรัม)	MEAN	SD	N
0.38	3.4000	0.6806	20
0.40	3.4500	0.7592	20
0.45	3.7500	0.8507	20
total	3.5333	0.7695	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: SWEET

Source		Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR	Hypothesis	1.433	2	.717	1.959	.155
	Error	13.900	38	.366		
PANEL	Hypothesis	19.600	19	1.032	2.820	.003
	Error	13.900	38	.366		

SWEET

Duncan

	N	Subset
FORMULAR		1
1.00	20	3.4000
2.00	20	3.4500
3.00	20	3.7500
Sig.		.091

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .366.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 33 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาปริมาณเพคตินที่เหมาะสมของปัจจัยด้านความแน่นเนื้อ

ปริมาณเพคติน (กรัม)	MEAN	SD	N
0.38	3.4000	0.6806	20
0.40	3.4500	0.7592	20
0.45	3.7500	0.8507	20
total	3.5333	0.7695	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: FIRMNESS

Source		Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR	Hypothesis	3.233	2	1.617	2.186	.126
	Error	28.100	38	.739		
PANEL	Hypothesis	20.000	19	1.053	1.423	.174
	Error	28.100	38	.739		

FIRMNESS

Duncan

	N	Subset
FORMULAR		1
3.00	20	3.1000
2.00	20	3.2500
1.00	20	3.6500
Sig.		.062

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .739.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 34 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการเปรียบเทียบคุณภาพของแยม
ภาคฝรั่งกับแยมที่มีขายในท้องตลาดของปัจจัยด้านความสามารถในการทา

ชนิดของแยม	MEAN	SD	N
แยมสับปะรด	4.0500	0.8870	20
แยมภาคฝรั่ง	3.7500	0.7864	20
แยมสตอเบอรี่	4.4000	0.6806	20
total	4.0667	0.8206	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: SPREAD

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	4.233	2	2.117	3.384	.044
Error	23.767	38	.625		
PANEL Hypothesis	11.733	19	.618	.987	.495
Error	23.767	38	.625		

SPREAD

Duncan

FORMULAR	N	Subset	
		1	2
2.00	20	3.7500	
1.00	20	4.0500	4.0500
3.00	20		4.4000
Sig.		.238	.170

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .625.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 35 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการเปรียบเทียบคุณภาพของแยม
ภาคฝรั่งกับแยมที่มีขายในท้องตลาดของปัจจัยด้านความชอบโดยรวม

ชนิดของแยม	MEAN	SD	N
แยมสับปะรด	3.9500	0.8870	20
แยมภาคฝรั่ง	3.7500	0.6387	20
แยมสตรอเบอร์รี่	4.3500	0.7452	20
total	4.0167	0.7917	60

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: ADMIT

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	3.733	2	1.867	3.284	.048
Error	21.600	38	.568		
PANEL Hypothesis	11.650	19	.613	1.079	.407
Error	21.600	38	.568		

ADMIT

Duncan

FORMULAR	N	Subset	
		1	2
2.00	20	3.7500	
1.00	20	3.9500	3.9500
3.00	20		4.3500
Sig.		.407	.102

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .568.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 36 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาคุณภาพในการเก็บรักษาของ
ปัจจัยด้านสี

เวลาในการเก็บรักษา (วัน)	MEAN	SD	N
0	3.5500	0.6407	20
14	3.8000	0.8522	20
total	3.6750	0.8574	40

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: colour

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	.633	2	.317	.667	.519
Error	18.033	38	.475		
PANEL Hypothesis	12.317	19	.648	1.366	.202
Error	18.033	38	.475		

COLOUR

Duncan

FORMULAR	N	Subset
		1
1.00	20	3.5500
3.00	20	3.7000
2.00	20	3.8000
Sig.		.287

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .475.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 37 ผลการทดสอบทางประสาทสัมพันธ์โดยการศึกษาคุณภาพในการเก็บรักษาของ
ปัจจัยด้านความสามารถในการทา

เวลาในการเก็บรักษา (วัน)	MEAN	SD	N
0	3.9000	0.6407	20
14	3.9000	0.8522	20
total	3.9000	0.7542	40

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: spread

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	.133	2	6.667E-02	.109	.897
Error	23.200	38	.611		
PANEL Hypothesis	9.600	19	.505	.828	.664
Error	23.200	38	.611		

SPREAD

Duncan

FORMULAR	N	Subset
		1
3.00	20	3.8000
1.00	20	3.9000
2.00	20	3.9000
Sig.		.707

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .611.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 38 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัส โดยการศึกษาคุณภาพในการเก็บรักษาของ
ปัจจัยด้านความเปรี้ยว

เวลาในการเก็บรักษา (วัน)	MEAN	SD	N
0	3.2500	0.6387	20
14	3.2000	0.6156	20
total	3.2250	0.6272	40

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: sour

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	.233	2	.117	.294	.747
Error	15.100	38	.397		
PANEL Hypothesis	5.650	19	.297	.748	.747
Error	15.100	38	.397		

SOUR

Duncan

FORMULAR	N	Subset
		1
3.00	20	3.1000
2.00	20	3.2000
1.00	20	3.2500
Sig.		.484

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .397.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 39 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการศึกษาคุณภาพในการเก็บรักษาของ
ปัจจัยด้านความหวาน

เวลาในการเก็บรักษา (วัน)	MEAN	SD	N
0	3.4500	0.6863	20
14	3.4500	0.6863	20
total	3.4500	0.6863	40

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: sweet

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	2.133	2	1.067	2.923	.066
Error	13.867	38	.365		
PANEL Hypothesis	14.983	19	.789	2.161	.021
Error	13.867	38	.365		

SWEET

Duncan

FORMULAR	N	Subset
		1
3.00	20	3.0500
1.00	20	3.4500
2.00	20	3.4500
Sig.		.054

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .365.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 40 ผลการทดสอบทางประสาธสัมพันธ์ โดยการศึกษาคุณภาพในการเก็บรักษาของปัจจัยด้านความแน่นเนื้อ

เวลาในการเก็บรักษา (วัน)	MEAN	SD	N
0	3.5000	0.6070	20
14	3.6000	0.9403	20
total	3.5500	0.77365	40

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: firmness

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FORMULAR Hypothesis	.633	2	.317	.546	.584
Error	22.033	38	.580		
PANEL Hypothesis	9.517	19	.501	.864	.625
Error	22.033	38	.580		

FIRMNESS

Duncan

FORMULAR	N	Subset
		1
1.00	20	3.5000
2.00	20	3.6000
3.00	20	3.7500
Sig.		.335

Means for groups in homogeneous subsets are displayed. Based on Type III Sum of Squares The error term is Mean Square(Error) = .580.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 20.000.

b Alpha = .05.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

ภาพที่ 1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการแยกเมล็ดออกจาก
กากฝรั่ง

ภาพที่ 2 อุปกรณ์สำหรับแปรรูปผลิตภัณฑ์

ภาพที่ 3 อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพทางเคมี

ภาพที่ 4 การควบคุมอุณหภูมิของผลิตภัณฑ์

ภาพที่ 5 กากฝรั่งกวนที่แยกเมล็ดออกแล้ว

ภาพที่ 6 การนึ่งกากฝรั่งเพื่อยับยั้งจุลินทรีย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 7 การผลิตกากฝรั่งกวนปรุงรส

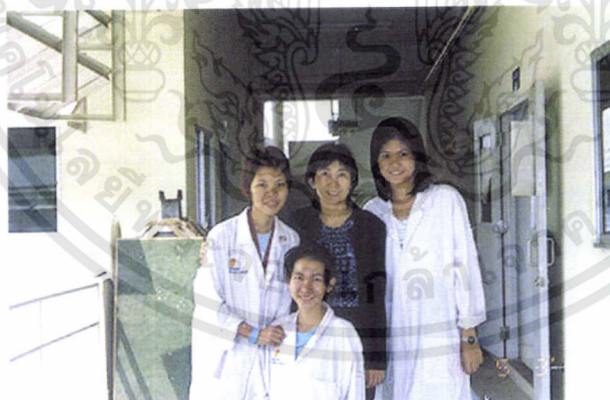
ภาพที่ 8 การผลิตแยมกากฝรั่ง

ภาพที่ 9 ผลิตภัณฑ์กากฝรั่งกวนปรุงรส

ภาพที่ 10 ผลิตภัณฑ์แยมกากฝรั่ง

ภาพที่ 11 อาจารย์ที่ปรึกษาและกลุ่มปัญหาพิเศษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้